

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2018 m. Nr. 4 (139)

Laimingų 2019-ųjų!

Štai ir vėl kalendorius verčia paskutinius lapus. Dar vieni metai atiteko istorijai. Ir vėl Kalėdų išvakarėse norisi juos apžvelgti, prisiminti, kas padaryta, ko padaryti nespėjome, ką planavome, apie ką svajojome.

2018 m. dienos šviesą išvydo dar keturi „Kariūno“ numeriai. Jūsų – redakcinės kolegijos, kalbos redaktorės, dizainerės, Akademijos dėstytojų, darbuotojų, kariūnų ir visų, kas rašė „Kariūniui“ straipsnius, – dėka žurnalo puslapiuose atsispindėjo Karo akademijos bendruomenės gyvenimas ir veikla. Parinkdavome spausdinti įdomius straipsnius, kad būtų patrauklus žurnalo dizainas, stengėmės jį kuo daugiau iliustruoti, tačiau galbūt palietėme ne visas Akademijos gyvenimo sritis, nesugebėjome jį viską greitai reaguoti.

Bet tai, ko nepadarėme 2018-aisiais, tikimės, pavyks padaryti 2019-aisiais. Ambicingi „Kariūno“ redakcinės kolegijos planai nesikeičia – siekti, kad kiekvienas „Kariūno“ numeris būtų dar įdomesnis, patrauklesnis, gražesnis už išėjusįjį...

„Kariūno“ redakcinė kolegija nuoširdžiai dėkoja visiems „Kariūno“ bendradarbiams, skaitytojams ir bičiuliams už nuoširdų darbą, palaikymą, toleranciją ir geranorišką kritiką.

Kalėdų šventė mus pakylėja, atitraukia nuo kasdienių darbų ir rūpesčių, paskatina grįžti prie amžinųjų vertybių. Tad leiskite Jums visiems palinkėti, kad Jūsų namuose nepribruktų jaukumo ir žmogiškosios šilumos, džiaugsmo ir ramybės. Viltinai žvelkite į ateinančius metus, tebūnie jie dar sėkmingesni!

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų!

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų!

Vyriausiasis redaktorius
Gintautas Surgailis

YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD
WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU
SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!

ŠIAME NUMERYJE:

4 Išleistas į atsargą Karo akademijos viršininkas brg. gen. Algis Vaičiūnas

6 1918 m. lapkričio 23-ioji: istorinės Lietuvos kariuomenės ištakos

10 Šiuolaikinės technologijos ir moralė karyboje

12 Pagarbos bėgimas

13 Karo istorikus subūrė šimtmečio konferencija

17 Kariūnai keliauja po Vilnių

18 Baltijos jūros valstybių konferencija Rygoje

20 Lietuvos suaugusiųjų dziudo čempionate – AUKSAS!

21 Lietuvos karo akademijos kariūnai žinių ir patirties sėmėsi JAV

26 Jie – jau kariūnai!

27 Konferencijoje nagrinėti aktualūs Lietuvos saugumo ir gynybos politikos klausimai

29 Tarptautiniai brigados vadaviečių lygmens mokymai Ukrainoje

33 Kariūnų Kalėdos

34 Šiaurės šalių aeronautikos Penkiakovės čempionatas Švedijoje

36 Sąmoningumo meditacija – būdas valdyti mintis

37 X atviras karių bokso turnyras Lietuvos šimtmečiui paminėti

38 Šauktiniai – ne tik atliekantys karo tarnybą, bet ir siekiantys mokslo...

40 Įveiktas dar vienas kliūčių ruožas – kariūnų universitetinė praktika

45 Karinė savaitė LKA

46 Kariūnai – Valstybės pažinimo centre

47 Nacionalinio saugumo ir gynybos bakalauro studijų programa

48 Tarptautinių santykių bakalauro studijų programa

49 Gynybos technologijų vadybos bakalauro studijų programa

Jau poryt minėsime atkurtos Lietuvos kariuomenės šimtmetį. Nors lapkričio 23-ioji buvo pasirinkta kaip simbolis, kaip tam tikras atskaitos taškas, šią dieną minėsime iškeltomis galvomis ir džiugiomis širdimis. Nes suvokti, kiek daug pasiekėme ir kaip toli nuėjome, galime tik atsigręžę atgal.

1918-ieji buvo nepaprastai sunkūs ir klaidūs, todėl sąlygos atkurti Lietuvos valstybingumą, o vėliau ir kariuomenę buvo be galo sudėtingos. Lietuva buvo nualinta Pirmojo pasaulinio karo, į jos teritoriją veržėsi Rusijos Raudonoji armija, atsikūrusi Lenkijos valstybė Lietuvos teritoriją laikė jai teisėtai priklausančia, o kur dar karą pralaimėjusi Vokietija, visomis priemonėmis bandžiusi išlaikyti savo įtaką tiek Latvijoje, tiek Lietuvoje...

Tačiau įvyko tai, ką ir mes, lietuviai, o šiais laikais jau ir užsieniečiai, vadiname nepalaužiamu lietuvių kovingumu, ryžtu ir valia: Lietuvos žmonių siekis apginti savo valstybę buvo stipresnis už nepalankiai susiklosčiusias aplinkybes, ir tauta išdrįso pasakyti NE visiems, kas kėsinosi į ją, ir atkūrė savo valstybingumą. Didžiukimės tuo ir iš to mokykimės! Mokykimės, kaip reikia degti dėl savo valstybės, kaip reikia užgniaužti asmenines vidines baimes ir prireikus pasiaukoti tautos ir tėvynės labui.

Pasaulio valstybių kariuomenės ir galimi kariavimo metodai per šimtmetį labai pakito. Prieš šimtą metų svarbu buvo turėti arklių, ginklą

ir kuo daugiau žmonių, šiais laikais svarbiausia – profesionalumas, išmanumas, modernumas, gebėjimas greitai prisitaikyti prie besikeičiančios situacijos. Labai greitai besikeičianti situacija ir yra didžiausias šių laikų iššūkis, rengiantis efektyviai gynybai: konvencines grėsmes keičia hibridinės, o ir gynybos technologijos tobulėja nenumaldomu greičiu, nuolat šioje srityje lenktyniaujant. Deja, dėl įtemptos saugumo situacijos Europoje ir kituose pasaulio regionuose valstybės gynybai turi skirti vis daugiau resursų. Mano tvirtu įsitikinimu, investicijos į žmogiškuosius išteklius yra ne mažiau svarbios nei investicijos į naujausią ginkluotę ir karo techniką. Net ir pati moderniausia karo technika neapgins mūsų valstybės be profesionalių karių, juo labiau be sumaniai vadovaujančio, visų karių pasitikėjimą turinčio vado lyderio.

Tai lemia Lietuvos karo akademijos misijos svarbą ir ypatingą mūsų veiklos prasmę. Jaunosios karininkijos kartos auginimas ir mokymas yra svarbiausias profesionalios ir iššūkiams pasirengusios kariuomenės veiklos dėmuo. Todėl visiems jums nuoširdžiai linkiu, kad Lietuvos karo akademija niekada nenustotų kelti studijų kokybės, vykdytų krašto apsaugos sistemai ir Lietuvai reikalingus mokslinius tyrimus ir nepamirštų, kas yra Karo akademijos gravitacijos centras. Tai – kariūnai, kurių išugdyti analitiniai gebėjimai ir kritinis mąstymas, aukšta studijų ir karinio rengimo kokybė yra puiki prielaida jiems pasiekti geriausius rezultatus.

Gerbiamieji, sveikinu jus atkurtos Lietuvos kariuomenės šimtmečio proga. Mylėkime savo valstybę, branginkime ją. Kurkime stiprią Lietuvos kariuomenę, būkime lygiaverčiai Aljanso nariai, rikiuokimės greta pažangiausių NATO valstybių kariuomenių. Ir atminkime, kad sėkmės paslaptis – gebėjimas įprastus dalykus daryti neįprastai gerai. Linkiu jums kasdien rasti jėgų siekti neįprastos darbų, mokslinių tyrimų ir studijų kokybės. Tikiu, kad taip savo darbe, tarnyboje rasite prasmę, naujų siekių ir patikėsite savo stiprybėmis. Ir būtinai išlikite KOMANDA – tokia, kokia esate šiandien.

Lietuvos karo akademijos viršininkas
brg. gen. ALGIS VAIČELIŪNAS

Krn. Morta JANUTĖNAITĖ

2018-ieji išties mums ypatingi – daug įvairių sukakčių, minėjimų, o dėmesio centre visus metus – skaičius 100. Vasario 16-ąją šventėme nepriklausomos Lietuvos šimtmečio jubiliejų. Atsikūrus Lietuvos valstybei, pradėjo kurtis daugelis institucijų, tad ir joms šie metai yra jubiliejiniai. Tačiau kiekvienam kariui svarbiausia metų data yra lapkričio 23-ioji – Lietuvos kariuomenės diena. Būtent prieš šimtą metų Lietuvos ministras pirmininkas Augustinas Voldemaras pasirašė įsakymą, kuriuo buvo įkurta Apsaugos komisija. Akademijos kariūnams ši diena asocijuojasi ne tik su profesine švente, bet ir su atsakingu pasiruošimu ją minėti tam skirtuose renginiuose.

Kaip visada, Karo akademijos kariūnai nuodugniai ruošėsi kasmetinei šventinei rikiuotei, rengiamai Lietuvos kariuomenės dienai paminėti. Tradiciškai jie žygiuoja nešini NATO sąjungininkų vėliavomis ir prisijungia prie kitų iškilmingai žengiančių Lietuvos kariuomenės dalinių. Ne išimtis buvo ir šie metai, tačiau būtina priminti, kad šį kartą data išties išskirtinė. Vilniuje, Konstitucijos prospekte, lapkričio 24 d. vyko karinis paradas, kuriame tarp beveik 2000 Lietuvos ir NATO sąjungininkų karių žygiavo ir mūsų kariūnai! Nors jam rengiantis reikėjo praleisti ne

vieną ir ne dvi valandas rikiuotės aikštėje, rezultatas tikrai viską atpirko. Negaliu papasakoti, kaip jautėsi parade dalyvavę kariūnai, tačiau jį stebėdami tarpusavyje su kolegomis kalbėjome, kad būti šios šventės dalimi – neįkainojamas dalykas. Žinoma, tiek vidurinėje, tiek aukštojoje mokykloje daug sužinojome apie tuos, kurie kūrė Lietuvos istoriją, bet ir šie minėjimai, kuriuose dalyvaujame, taip pat tampa istorija, o jos liudininkais – mes patys. Prezidentė, kalbėdama apie kariuomenės šimtmetį, sakė: „Tai – kelias nuo savanorių būrių iki modernių gynybos pajėgų.“

Toks pokytis skatina nestovėti vietoje, stengtis ir pačiam prisidėti prie kariuomenės pažangos.

Galčiausiai tokios šventės, minėjimai, galimybė dalyvauti juose man ir, tikiu, mano kolegoms žadina pasididžiavimo jausmą, didina motyvaciją stengtis, tobulėti ir ryžtingiau siekti užsibrėžtų tikslų. Skambantis himnas fone, vieningas minios giedojimas, kylanti valstybės vėliava, drauge stovintys kariai – sentimentalūs, bet bene svarbiausi veiksniai, lėmę mano pasirinkimą tarnauti Lietuvai ir jos žmonėms.

Išleistas į atsargą Karo akademijos viršininkas brg. gen. Algis Vaičeliūnas

Lapkričio 22 d. Lietuvos karo akademijoje vyko Akademijos viršininko išleidimo į atsargą ir vėliavos perdavimo ceremonija. Jos metu brg. gen. Algis Vaičeliūnas Karo akademijos vėliavą perdavė krašto apsaugos ministrui Raimundui Karobliui, buvo perskaitytas krašto apsaugos ministro įsakymas dėl brg. gen. Algio Vaičeliūno išleidimo į atsargą.

Brg. gen. A. Vaičeliūnas Akademijos vėliavą perduoda krašto apsaugos ministrui R. Karobliui

Ceremonijoje dalyvavo Lietuvos kariuomenės vadas gen. ltn. Jonas Vytautas Žukas, Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės vadovybė, kariuomenės pajėgų vadai, universitetų rektoriai, užsienio valstybių kariniai atstovai, kiti svečiai, Lietuvos karo akademijos bendruomenė.

Krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis už ilgametę nepriekaištingą tarnybą krašto apsaugos sistemoje brg. gen. Algį Vaičeliūną apdovanojo vardine dovana, kariuomenės vadas gen. ltn. Jonas Vytautas Žukas jam įteikė Lietuvos kariuomenės medalį kariams ir civiliams „100 metų atkurta Lietuvos kariuomenei“.

Brg. gen. Algis Vaičeliūnas profesinę karo tarnybą pradėjo 1983 metais. 1991 m. vasario mėn. įstojo į Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo gynėjų gretas, vėliau buvo paskirtas Mokomojo junginio vado pavaduotoju. Tų pačių metų birželio mėnesį gavo užduotį įkurti Panevėžyje parlamento gynbos atsarginę kuopą, o nuo lapkričio mėnesio – Karaliaus Mindaugo batalioną. Šiam batalionui vadovavo iki 1994 m., kol buvo paskirtas Motorizuotosios pėsčiųjų brigados „Geležinis Vilkas“ štabo viršininku. 1998–2000 m. brg. gen. Algis Vaičeliūnas ėjo Lietuvos Respublikos Pre-

zidento patarėjo nacionalinio saugumo ir užsienio politikos klausimais pavaduotojo gynybai pareigas, buvo Valstybės gynimo tarybos sekretorius. 2000–2003 m. vadovavo Lietuvos karo akademijai, o nuo 2003 m. buvo paskirtas Baltijos gynbos koledžo Estijoje viršininko pavaduotoju. 2004–2007 m. brg. gen. Algis Vaičeliūnas buvo šio koledžo komendantas (viršininkas). 2008 m. sausį jam buvo pavesta vadovauti Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo įkūrimo projektui. Įkūrus Lietuvos kariuomenės Jungtinį štabą, generolas jam vadovavo iki 2011 m. liepos mėn. 2011–2015 m. brg. gen. Algis Vaičeliūnas ėjo vyriausiojo nacionalinio karinio atstovo pareigas Vyriausiojoje NATO pajėgų Europoje vadavietėje (SHAPE) Belgijoje, nuo 2015 m. vadovavo Krašto apsaugos ministerijos Generalinei inspekcijai, nuo 2017 m. balandžio 19 d. – Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai.

Brg. gen. Algis Vaičeliūnas buvo ne kartą skatintas Lietuvos Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro, Lietuvos kariuomenės vado, pajėgų vadų apdovanojimais. Taip pat yra apdovanotas Latvijos, Estijos, Ukrainos ir kitų valstybių medaliais ir garbės ženklais.

Lietuvos kariuomenės vadas gen. ltn. J. V. Žukas apdovanoja brg. gen. A. Vaičeliūną medaliu „100 metų atkurta Lietuvos kariuomenei“

1918 m. lapkričio 23-ioji: istorinės Lietuvos kariuomenės ištakos

Dr. Gintautas SURGAILIS

Lapkričio 23-iają mūsų kariuomenė ir visi, neabejingi jos ir savo šalies istorijai, minėjo Lietuvos kariuomenės atkūrimo 100-ąsias metines. Tai – reikšmingas ilgaamžės Lietuvos kariuomenės ir kartu 1918 m. atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės istorijos laikotarpis. Tad nors trumpam grįžkime į tuos laikus...

1914 m. liepos 28 d. prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, į jį įsitraukė ir Rusijos imperija. Lietuva, kaip pafrontės valstybė, karo sunkumus pajuto jau pirmosiomis jo dienomis. Karo veiksmai Rusijos–Vokietijos fronte vyko permainingai, kol pagaliau 1915 m. rudenį Lietuvos teritorija buvo užimta vokiečių.

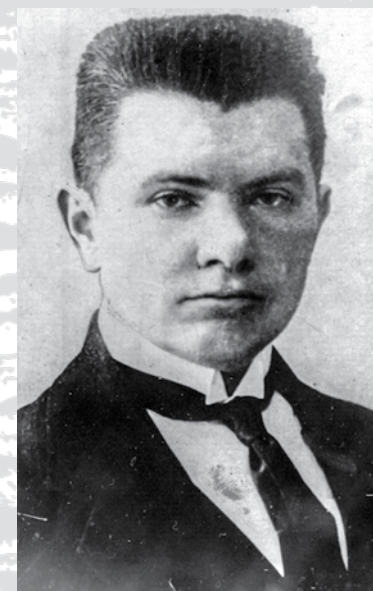
Vokietijos vadovybė nusprendė, kad Lietuva visiems laikams turi tapti jos sudedamąja dalimi. Tačiau lietuviams tokios perspektyvos nebuvo priimtinos. Lietuvoje dėl okupacinio režimo slapta kūrėsi ir veikė įvairios organizacijos, palaikančios nepriklausomos Lietuvos atkūrimo arba bent tam tikros autonomijos išlaikymo idėją.

Po ilgų derybų su okupacine valdžia, kai vokiečių kariuomenei pradėjo nesisekti frontuose, 1917 m. rugsėjo mėn. lietuviams buvo leista Vilniuje surengti konferenciją. Šioje konferencijoje buvo išrinkta Lietuvos Taryba (20 asmenų). Vokiečių administracija jai veikti leido, tačiau suteikė teisę svarstyti tik vietos valdžios sudarymo ir krašto ūkinis klausimus. Tačiau Lietuvos Taryba greitai peržengė šias leistas ribas.

1918 m. vasario 16 d. buvo paskelbtas Lietuvos Nepriklausomybės Aktas, tačiau tuo metu Lietuvą vis dar valdė vokiečių karinė administracija. Ji šio akto nepripažino ir visai trukdė kurti Lietuvos valdžios institucijas. Vis dėlto, tik visiškai pralaimėję fronte, vokiečiai

Vokietijos reichskancleris princas Maksas fon Badenas

Augustinas Voldemaras

Vincas Glovackis

1918 m. spalio 5 d. paskelbė, kad Vokietijos okupuotos tautos turi teisę kurti savo valstybes ir sudaryti vyriausybes.

Tačiau tokia Vokietijos pozicija buvo priverstinė, nes, baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, pavergtos valstybės ir tautos laukė permainų. Tai suprato ir didžiosios pasaulio valstybės. JAV prezidento T. Wilsono iniciatyva 1917 m. rugsėjį Niujorke buvo įsteigta už tai atsakinga institucija „The Inquiry“ („Pasielavimas“). Ji rinko informaciją apie pavergtas Europos tautas, rengė naujus tautų sambūvio principus, formulavo „tautų apsisprendimo teisės“ nuostatą, kurią vėliau pripažino ir Europos valstybių vadovai. Pagal šią taikos programą buvo pripažinta ir Lietuvos nepriklausomybė (Gložaitis Antanas Algirdas, „Sunkus valstybingumo kūrimas“. Lietuvos aidas, 2000, kovo 4).

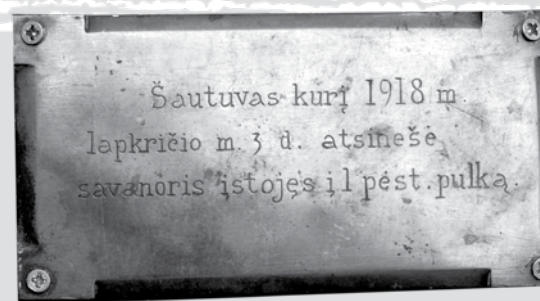
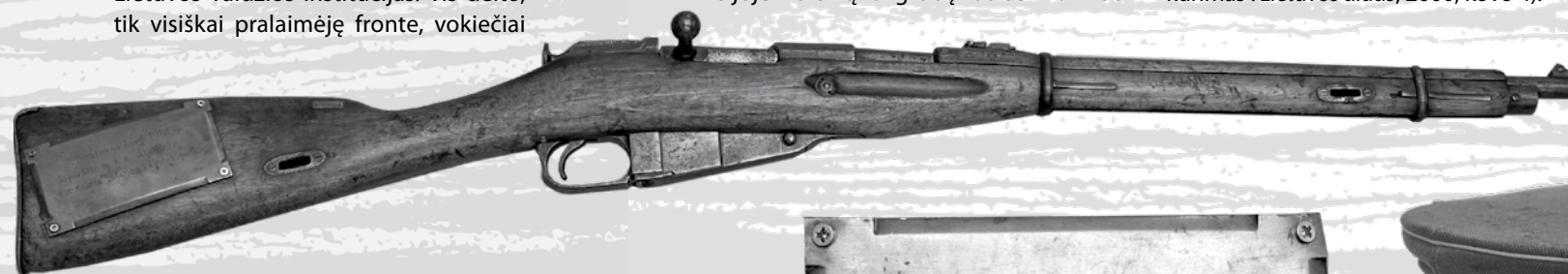
Po 1917 m. Spalio perversmo Rusijoje valdžią užgrobė bolševikai žūt

būt siekė savo rankose išlaikyti buvusią imperiją. Kad galėtų įgyvendinti šiuos imperinius tikslus, jie pasitelkė pasaulinės socialistinės revoliucijos idėją. Iš nutautėjusių imigrantų bolševikams pavyko įvairiose šalyse suburti bolševikų grupes, kurios buvo pasirengusios ten platinti revoliucijos idėjas.

1917 m. spalio 13 d. Petrograde RSDDP(b) CK patvirtino Laikinąjį lietuvių sekcijų centro biurą ir jo vadovu paskyrė Vincą Mickevičių-Kapsuką. Prie RSFSR Tautybių reikalų liaudies komisariato 1917 m. gruodžio 21 d. buvo sudarytas Lietuvos reikalų komisariatas ir jam vadovauti paskirtas V. Kapsukas. Šiam komisarui, nepaisydamas 1917 m. lapkritį paskelbtos Rusijos tautų teisių deklaracijos, J. Stalinas įsakė „rengtis tai valandai, kai ir Lietuvoje bus galima iš pamatų griauti senąjį gyvenimą ir tvirti naują“ (Gložaitis Antanas Algirdas, „Sunkus valstybingumo kūrimas“. Lietuvos aidas, 2000, kovo 4).

1918 m. kovo 3 d. Lietuvos Breste Sovietų Rusija ir Vokietija pasirašė taikos sutartį. Šia sutartimi Rusija atsisakė pretenzijų į Lietuvą ir kitas Vokietijos užimtas teritorijas. Iš esmės tai buvo oficialus pretenzijų į Lietuvą atsisakymas.

1917 m. prasidėjus suirutėi Rusijoje, fronte esantys lietuviai kariai, tikėdamiesi, kad grįžę namo sudarys Lietuvos kariuomenės branduolį, ėmė organizuoti lietuviškus karinius dalinius. Buvo suformuotas Atskirasis lietuvių batalionas Vitebske, lietuvių atsargos batalionas Smolenske, lietuvių dragūnų divizionas Valke (Estija), Pirmasis atskirasis Vytauto Didžiojo batalionas Sibire, 226-oji lietuvių lauko ligoninė Rumunijos fronte ir keletas kitų. Tačiau viltys, kad į Lietuvą atvyks šie Rusijoje suformuoti lietuviški kariniai daliniai, žlugo jau 1918 m. kovo mėn., kai buvo sužinota, kad juos bolševikai išblaškė. Susiklosčius tokiai padėčiai, reikėjo, kad kuo daugiau karininkų grįžtų į Lietuvą. Gegužės 15 d. Lietuvos Taryba į Karo belaisvių grąžinimo skyrių rūpintis karininkų grąžinimu paskyrė plk. Jurgį Kubilių.

Uniforminė kepurė, 1918 m.

Jonas Galvydis-Bykauskas

1918 m. rudenį, kai vokiečiams pradėjo nesisekti fronte, lietuviai, pasinaudami susidariusia padėtimi, suaktyvino kovą už realią Lietuvos nepriklausomybę. Tačiau diplomatinių priemonių buvo maža. Reikėjo sutelktos jėgos, o tokia jėga galėjo būti tik kariuomenė.

1918 m. spalio mėn. Lietuvos Valstybės Taryba slapta nuo vokiečių įsteigė Apsaugos komisiją. Ją sudarė S. Šilingas (pirmininkas), S. Banaitis, dr. J. Alekna ir plk. J. Kubilius. Vėliau buvo įtraukta daugiau žmonių. Komisija kūrė kariuomenės organizavimo planus, kvietė į Vilnių lietuvius karininkus, dirbo kitą organizacinį darbą. Lietuvos teritorija buvo padalyta į 12 sričių. Kiekvienai sričiai buvo numatyta skirti vadą ir 3 asmenų štabą. Jie pavestojė teritorijoje turėjo organizuoti apsaugos būrius.

1918 m. spalio 16 d. į Vilnių atvyko pirmieji eiliniai savanoriai – 11 vyrų. Šie savanoriai nei ginklų, nei karinės aprangos negavo, nes valstybė viso to dar neturėjo. Visi jie buvo apgyvendinti Valstybės Tarybos rūmuose.

Lapkričio 1 d. Apsaugos komisija Vincą Glovackį paskyrė Pirmojo pėstininkų pulko vadu. Deja, šis įsakymas beveik nebuvo paremtas jokiais finansiniais resursais, todėl pulkas buvo pradėtas formuoti vien remiantis pirmųjų jo karininkų entuziazmu. V. Glovackis pirmiausia sudarė pulko štabą, jam buvo perduota apie 30 Valstybės Tarybos rūmuose buvusių savanorių. Nors vokiečiai leido pulką formuoti, jam net perleido

Paveikslas „Pirmoji karo komendantūra Vilniuje“. Iš kairės: karininkas Kazys Škirpa – komendanto padėjėjas, Liudas Gira – komendantas, karininkas Petras Gužas – adjutantas. 1918 m.

Dail. Zofija Kachanauskienė, 1929 m. VDKM

do buvusias artilerijos pulko kareivines, tačiau neleido jo apginkluoti, todėl ginklus teko pirkti slapta, jų atsinešdavo ir į pulką atvykę savanoriai.

Štai kaip prisimena kraustymąsi į kareivines savanoris Jonas Kvietkauskas: „Neviešai jau gimusio 1-o lietuvių pėstininkų pulko buvo didelis laimėjimas, kad iš vokiečių, kaip ir milicijos reikalams, buvo išgautos Vilniaus Artilerijos kareivinės. Su kokių triukšmu ir ūpu tos kareivinės buvo apžiūrėtos sanitarijos atžvilgiu. Kaip iškilmingai kraustytasi iš Tarybos rūmų į tas kareivines. Kad parodyti didesnę triukšmą mieste, buvo gabenamasi tri-

jomis partijomis. Kiekviena partija po kelis kartus su reikalu ir be reikalo vaikščiojo ten ir atgal, dėdamasi daiktus gabenanti, kraustantasi. Visa tai buvo daroma, kad iš šipulio vežimą priskaldyti. Taip ir reikėjo. Tokios buvo gyvenimo sąlygos.

Kareivinėse rasta kambarių pulko štabui. Čia darbavosi pulko vadas su adjutantu. Į štabą susirinkdavo karininkai pasikalbėti, pasitarti. Netrukus susirinko kelios dešimtys savanorių, su jais pradėta mankštos pratimai. Pulkas Vilniaus įguloje ėjo sargybą. Vokiečių revoliucijos metu lapkričio 9 d. prie Apsaugos štabo buvo 8 žmonių sargyba, o prie tarybos – 23 žmo-

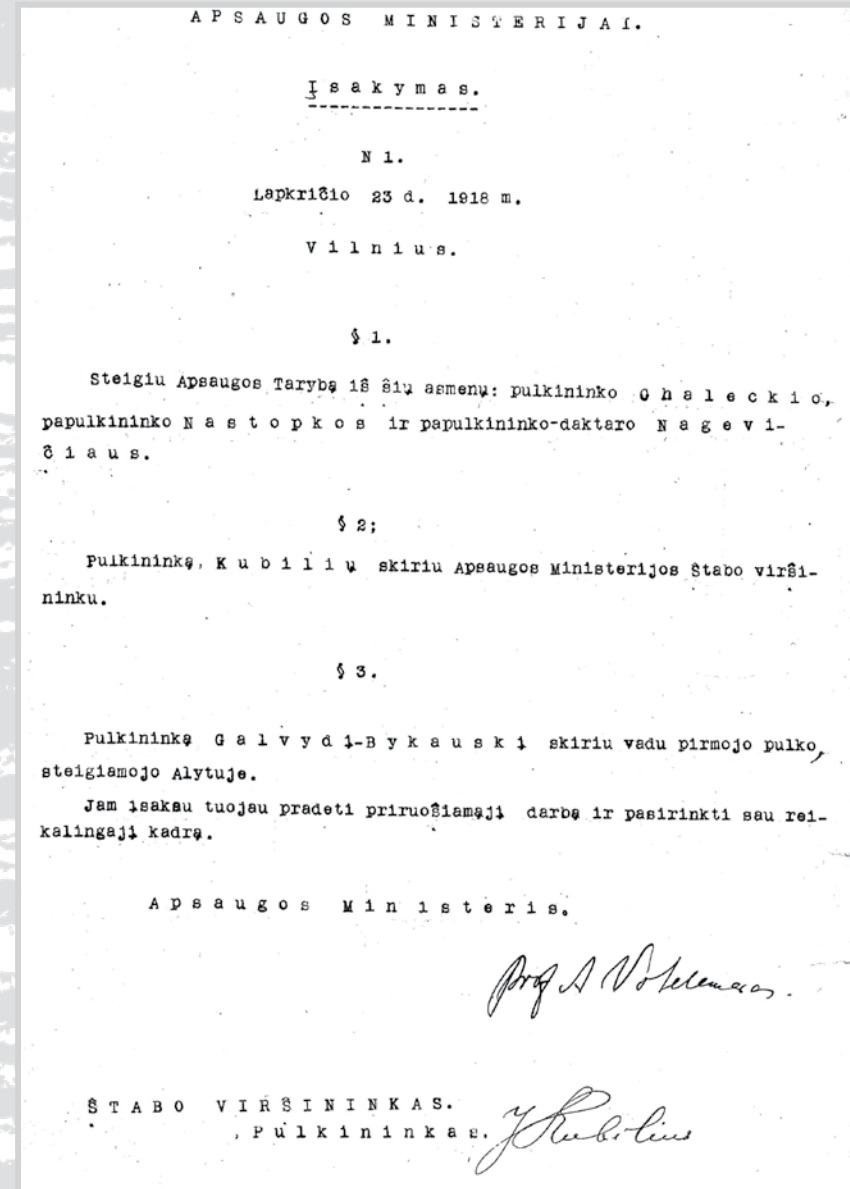
Jurgis Kubilius

nių. Tais laikais tai jau buvo didelė jėga.“ (Lietuvos centrinis valstybės archyvas, f. 513, ap. 1, b. 31, l. 18–19)

1918 m. spalio 20 d. Vokietijos reichskancleris, Badeno princas Maksas fon Badenai pareiškė Lietuvos Valstybės Tarybos delegacijai Berlyne, kad Vokietijos vyriausybė, pripažindama tautų apsisprendimo teisę, pripažįsta Valstybės Tarybą kaip tautos atstovybę ir leidžia jai sudaryti vyriausybę, organizuoti kariuomenę ir policiją.

Tuo vadovaudamasis lapkričio 2 d. Valstybės Tarybos prezidiumas priėmė Laikinąją Lietuvos Konstituciją. Pagal ją, Valstybės Tarybos prezidiumas turėjo teisę leisti laikinuosius įstatymus, skirti vyriausiąjį kariuomenės vadą, sudaryti sutartis su kitomis valstybėmis. Remdamasis ja, Lietuvos Valstybės Tarybos prezidiumas pavedė prof. Augustinui Voldemarui sudaryti Laikinąją Lietuvos Vyriausybę. Ji buvo patvirtinta lapkričio 11 d. Ministras pirmininkas tapo ir apsaugos ministru. Apsaugos komisija buvo pertvarkyta į Apsaugos ministerijos štabą. Buvo pradėtos kurti vietos valdžios institucijos.

1918 m. lapkričio 11 d. Kompjene Antantės valstybės ir Vokietija pasirašė paliaubų sutartį. Šios sutarties 12 paragrafe nurodyta, kad Vokietijos kariuomenė kurį laiką dar liks Pabaltijyje. Nors Vokietija buvo įpareigota ginti Pabaltijo valstybes nuo bolševikų, tačiau jos kariuomenė, bolševikų spaudžiama, traukėsi, nes po Kompjeno paliaubų bolše-

ikinė Rusijos vyriausybė Bresto taikos sutartį paskelbė negaliojančia.

Esama padėtis vertė Lietuvos Vyriausybę susirūpinti greitesniu savo kariuomenės kūrimu, juo labiau kad jau buvo prarasta nemažai laiko – A. Volde-maras, per daug pasitikėdamas Vakarų Europos valstybių politikais, ją kurti del-sė. Jo manymu, pirmiausia reikia sukurti miliciją tvarkai šalies viduje palaikyti. Toliau buvo svarstomi įvairūs projektai, vertinamas jų tinkamumas. Pagaliau lapkričio 21 d. Apsaugos ministerijos surengtame karininkų pasitarime prie-ta prie išvados, kad reikia skubiai orga-nizuoti Lietuvos reguliariają kariuome-nę, vietose steigti naujų registracijos punktus, krašto apsaugos reikalams svarstyti prie Apsaugos ministerijos su-daryti karininkų tarybą.

Atsižvelgdamas į šiuos karininkų siūlymus, 1918 m. lapkričio 23 d. A. Vol-

demaras pasirašė Apsaugos ministerijai įsakymą Nr. 1. Šiuo įsakymu buvo įkurta Apsaugos Taryba, plk. J. Galvydis-Bykauskas paskirtas Pirmojo pėstininkų pulko, formuojamo Alytuje, vadu, o plk. J. Kubilius – Apsaugos ministerijos štabo viršininku.

Taigi 1918 m. lapkričio 23-ioji yra atkurtos Lietuvos kariuomenės oficiali gimimo diena. Tuo metu Lietuvos kariuomenės branduolį jau sudarė apie 100 karininkų, karo valdininkų bei karo gydytojų ir apie 50 savanorių kareivių.

Išleidus pirmąjį įsakymą, pradėta skubiai organizuoti kariuomenę, nes laukė sunkios kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Šiuolaikinės technologijos ir moralė karyboje

Prof. dr. Audronė PETRAUSKAITĖ

2018 m. gegužės 13–16 d. Toledo mieste, Ispanijoje, vyko 8-oji kasmetinė tarptautinė mokslinė konferencija, skirta šiuolaikinėms karinės etikos problemoms nagrinėti.

Konferenciją organizavo Europos tarptautinė karinės etikos draugija (EuroISME), pirmoji ir vienintelė Europos mokslininkų, pedagogų ir karinių specialistų organizacija, įkurta 2011 m. Jos tikslas – suburti visus, besidominčius aktualiomis karių profesinės etikos problemomis ir moraliniais šiuolaikinės karybos aspektais, skatinti mokslines diskusijas ir mokslinius tyrimus karinės etikos srityje, tobulinant Europos šalių karių etinį ugdymą ir siekiant padėti karinių pajėgų vadovybei analizuoti karių elgesį karinių operacijų metu, spręsti kylančius konflik-

tus, reguliuoti karių tarpusavio santykius ir jų santykius su visuomene. Europos tarptautinė karinės etikos draugija yra politiškai neutrali ir pelno nesiekianti organizacija, nesusijusi nei su viena tarptautine organizacija, registruota Prancūzijoje. Vadovauja šiai draugijai jos narių renkama taryba, kurią sudaro žymiausi Europos šalių mokslininkai (jos garbės

pirmininkas – dim. brg. gen. dr. Benoît Royalis (Prancūzija). Nors draugijos pavadinime yra žodis „Europa“, jos veikloje dalyvauja viso pasaulio mokslininkai.

8-oji EuroISME tarptautinė mokslinė konferencija „Besivystančių karinių technologijų etiniai padariniai“ buvo skirta sudėtingoms XXI a. etinėms dilemoms, kilusioms dėl technologinės pažangos,

nagrinėti. Naujosios technologijos, pradėtos plačiai taikyti šiuolaikinėje karyboje, smarkiai pakeitė tiek pačios karybos, tiek karinio konflikto pobūdį. Tarptautinės humanitarinės teisės normos, reglamentuojančios karių elgesį karinio konflikto metu, negali pateikti vienareikšmio atsakymo į daugelį sudėtingų klausimų, kylančių vertinant tiek karių, jų vadų, tiek civilių gyventojų elgesį nekonvencinio karinio konflikto metu. Kylančios etinės ir teisinės dilemos sulaukia vis daugiau įvairių sričių mokslininkų dėmesio. Todėl šioje konferencijoje dalyvavo filosofai, teisininkai, karybos specialistai, kariniai edukologai, karo antropologai ir sociologai, psichologai ir psichiatrai. Be mokslininkų, joje dalyvavo ir visuomeninių organizacijų, karinės pramonės atstovai. Konferencijos dalyviai atvyko iš visų žemynų – Europos, Šiaurės ir Pietų Amerikos, Afrikos, Azijos ir Australijos. Bendras dalyvių skaičius viršijo du su puse šimto, o pranešimus skaitė daugiau kaip 70 dalyvių. Neįtikėtinais platus konferencijos dalyvių ratas parodė, kokie aktualūs visai žmonijai tapo karinės etikos klausimai ir kokį reikšmingą vaidmenį vaidina Tarptautinė karinės etikos draugija, tapusi pasaulio mokslininkų, profesionalių karių ir visų aktyvių piliečių traukos centru.

Technologijos ir karyba buvo susijusios visada, nuo neatmenamų laikų: plieno kalavijai ir riterių šarvai, parakas, automatiniai ginklai, šarvuotos kovos mašinos, tarpžemyninės raketos – tai tik nedaugelis išradimų, labai pakeitusių karinio konflikto pobūdį ir visos karybos istorijos raidą. Konferencijos organizacinio komiteto nuomone, šiuolaikinės technologijos kelia ypač didelį ne tik karybos, bet ir visuomenės susidomėjimą: mes sparčiai artėjame prie to, kai mokslinė fantastika taps mokslo faktu, o autonominės ar pusiau autonominės ginklų sistemos bus valdomos dirbtinio intelekto bei kausis su dirbtinio intelekto valdomais biorobotais. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad šiuolaikinės technologijos ne tik lemia naują, kibernetinį, karinio konflikto pobūdį, bet ir leidžia naudoti sudėtingesnes technologijas žvalgybos duomenims rinkti ir stebėsenai, kas kelia nerimą visiems – ne tik kariams, bet ir eiliniams gyventojams.

Prof. dr. Holgeris Mey iš Vokietijos savo pranešime „Autonominės sistemos, koviniai robotai ir dirbtinis intelektas: kai

kurios gynybos analitiko ir pramonės atstovo moralinės įžvalgos“ pagrindinį dėmesį skyrė žmogiškojo veiksnio reikšmės analizei šiuolaikinėje karyboje. Jo nuomone, technologijų naudojimas karyboje nėra nei blogai, nei gerai, kadangi jas kuria, naudoja žmogus, todėl moraliniu požiūriu yra vertinami ne ginklai, o kariai, jų sprendimai ir veiksmai. Kadangi technologinės pažangos esminis variklis yra konkurencija ir priešiškių jėgų susidūrimas, pagrindiniais karinės pramonės raidos stimulais tampa valstybės puolimo ir gynybos poreikiai. Tačiau esminis faktorius, lemiantis pergalę kare, yra ne šalies (kariuomenės) technologinis pranašumas, o žmogaus protas. Protas išlieka esminė paslaptis ir karinio pranašumo pagrindinis veiksnys, todėl jokios naujausiomis technologijomis grįstos žvalgybos priemonės negali padėti įsiskverbti į žmogaus protą ir jo perprasti. Maža to, prof. Holgerio Mey įsitikinimu, šiuolaikinių technologijų amžiuje skaidrumas ir atvirumas suteikia daugiau pranašumo, nei pastangos išsaugoti paslaptį: „Šachmatų lentoje visų figūrų išdėstymas yra matomas visiems, tačiau perprasti šachmatininkų sprendimus geba ne kiekvienas.“ Mokslininko nuomone, technologijos suteikia daugiau

galimybių puikiems žmonėms, kurie priima sprendimus, vadovaudamiesi savo sąžine ir emocijomis. Išmintis – ne protiniai žmogaus gebėjimai, o jo gebėjimas priimti tinkamus moralinius sprendimus. Nors mes ir įpratę viską skaičiuoti, tačiau net ir naujausios informacinių technologijų priemonės nepajėgios apskaičiuoti, numatyti visų sprendimo padarinių. Taigi, atsakyti už sprendimus ir jų padarinius tenka žmogui. Mokslininko teigimu, šiuolaikinėje visuomenėje žmogaus dvasinis vystymasis ir išminties paieškos gerokai atsilieka nuo visuomenės technologinės raidos, ir galbūt todėl mes visada labiau žavimės praeitimi. „Gal verta susitelkti ir pradėti organizuoti intelektualinę (proto) revoliuciją?“ – apibendrinamas savo pranešimą, klausė mokslinis analitikas iš Vokietijos, dirbantis konsultantu tarptautiniame karinės pramonės koncerne.

Ispanijos Karališkosios maralės ir politikos mokslų akademijos garbės prezidentas Marcelino Oreja Aguirre, pritarėdamas prof. dr. Holgerio Mey mintims, atkreipė dėmesį į tai, kad technologiniai pokyčiai tapo pernelyg greitai. Karinė valdyba smarkiai atsilieka nuo šiuolaikinės karybos poreikių, kaip ir teisinis karinių konfliktų reguliavimas. Todėl, ispanų mokslininko nuomone, esminis dėmesys turėtų būti skiriamas etiniam karybos aspektui, t. y. turėtų būti vertinamas ne karinis būtinumas, o moralinis bet kokio sprendimo pagrįstumas. Karinių pajėgų ir karinio konflikto pobūdžio transformacijos yra pernelyg greitos, todėl karybos mokslas ir karinis ugdymas nespėja reaguoti į pokyčius. Tokiomis sąlygomis kariams belieka vadovautis Tomo Akviničio suformuluotais „teisingo karo“ principais, kurie tampa esminiu iššūkiu sukurtai tarptautinei karinių konfliktų teisinio reglamentavimo sistemai.

Šiam ispanų mokslininko požiūriui prieštaravo Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto narys Vincentas Bernardas, kuris savo pranešime „Humanitarinė teisė ir naujausios technologijos“ teigė, kad šiuolaikinių technologijų naudojimas karyboje nėra kliūtis laikytis tarptautinės humanitarinės teisės normų, kadangi šios normos reglamentuoja žmonių, o ne techninių premonių elgesį karinio konflikto metu. Naudojant naujausias technikos priemones, tokias kaip, pvz., autonominės ginklų sistemos,

karyboje galioja tarptautinės humanitarinės teisės normos, kurios taikomos žmonėms, jas naudojantiems ir kontroliuojantiems. Technologijų pažanga nepanaikina žmonių atsakomybės, kadangi ir naudojant pačias pažangiausias technologines priemones sprendimą priima žmogus. Taigi, ir IT pažangos kontekste esminiai karyboje lieka tie patys, kaip ir prieš daugelį metų, klausimai – individo pasirinkimas, žmogaus sąmoningumas ir žmoniškumas.

Karių individualios atsakomybės ir kaltės problemoms konferencijoje buvo skiriama itin daug dėmesio. NATO darbo grupės psichiatrinio karių gydymo problemoms tirti vadovas plk. prof. dr. Ericas Vermettenas savo pranešime „Nauji iššūkiai bioetikai karyboje“ nagrinėjo karių psichikos ligų ir sutrikimų gydymo problemas. Jo nuomone, kaltės jausmas ir gėda gerokai sunkina šių ligų ir sutrikimų gydymą, kadangi neleidžia efektyviai naudoti nei medikamentinių, nei psichologinių priemonių. Plk. prof. dr. Ericas Vermettenas teigia, kad moralinius sužalojimus patyrę kariai nebuvo tinkamai parengti karinei misijai, nors NATO šalis turi vieną karių rengimo sistemą. Moraliniai karių sužalojimai, patirti dalyvaujant kovinėse operacijose, gydytojo psichiatro nuomone, yra kur kas sunkesni, negu fiziniai ir psichologiniai, todėl ateityje turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys moraliniam vykstančių į misijas karių parengimui. Tam reikia formuoti jų pasaulėžiūrą, remiantis visuminiu požiūriu ir tarpdisciplinine karių rengimo

sistema: taigi, ugdant karius ir rengiant juos karinėms misijoms, vien karybos, psichologijos, teisės ir politikos mokslų žinių nepakanka.

Tos pačios darbo grupės atstovas plk. dr. Crisas Warneris savo pranešime pateikė JAV karių, dėl moralinių sužalojimų besigydančių psichiatrijos klinikose, statistiką. Dauguma šių karių negali išgyventi kaltės jausmo dėl civilių žūties ir sužalojimų, ginklų naudojimo taisyklių pažeidimų, nuosavybės suniokojimo ir kitų karo nusikaltimų. Plk. dr. Criso Warnerio nuomone, už šiuos sužalojimus atsako ne tik karių vadai, instruktoriai, bet ir visa karinio rengimo sistema. Tačiau, kaip pažymėjo NATO darbo grupės atstovas, daugelis vadų ir specialistų stengiasi išvengti atsakomybės, teisindamiesi ir kaltindami kitus. Be to, psichiatrų darbo grupė nustatė, kad moraliniai karių sužalojimai labai dažnai yra maskuojami psichikos arba nerviniais sutrikimais, tokiais kaip depresija, nemiga, neurozė, postresinės traumos sindromas ir pan. Tokių atvejų nustatyta apie 90 proc.

Prof. dr. Edo Barretto (JAV) ir dr. Andrea Elner (JK) nuomone, pagrindinė karių moralinių sužeidimų priežastis – jų moralinis nebrandumas, lemiantis tokį amoralių elgesį kaip išdavystė, nesąžiningumas, nežmoniškumas ir pan. Tačiau, mokslininkų nuomone, karių moralinio nebrandumo priežasčių reikėtų ieškoti ne tik karinio rengimo ir vadovavimo sistemoje, bet ir visuomenėje, kuri stokoja socialinės, kultūrinės, pilietinės ir moralinės brandos. Karių moralinio tapatumo

formavimas, kaip pabrėžė mokslininkai, tampa prioritetiniu karių profesinio rengimo uždaviniu.

Konferencijoje buvo analizuojamos ir kitos svarbios karių profesinės etikos problemos – jų moralinė atsakomybė naudojant autonomines ginklų sistemas, moralinės ir teisinės asimetrinės karybos problemos, karių organizacinės kultūros įtaka jų moraliniam brandumui, kibernetinės karybos ir informacinio karo moraliniai aspektai ir daugelis kitų sudėtingų etinių klausimų. Šias problemas savo pranešimuose aptarė Izraelio, Argentinos, Kolumbijos, Australijos, Pietų Afrikos Respublikos, Rusijos, Prancūzijos, Austrijos, Japonijos, Kinijos ir daugelio kitų šalių mokslininkai.

Lietuvai šioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje atstovavo Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Humanitarinių mokslų katedros doc. dr. Audronė Petrauskaitė, skaičiusi pranešimą „Karinių informacinių operacijų etiniai aspektai“. Pranešime buvo ieškoma atsakymų į sudėtingus šiuolaikinės karybos klausimus: kokį poveikį tiesos sakymas ar slėpimas ir jos sąmoningas ar nesąmoningas iškreipimas, vykdamas karines informacines operacijas, gali turėti karių ir civilių moralei, jų pilietiniam brandumui; kokią įtaką tai daro karių ir civilių santykiams, t. y. jų tarpusavio pasitikėjimui ir bendradarbiavimui.

Kita Europos tarptautinė karinės etikos draugijos organizuojama tarptautinė mokslinė konferencija vyks Austrijoje 2019 m. gegužės mėn.

Karo istorikus subūrė ŠIMTMEČIO KONFERENCIJA

Prof. dr. Audronė PETRAUSKAITĖ, doc. dr. Manvydas VITKŪNAS

Lietuvos karo istorija – labai turtinga ir įvairi. Ji apima gana ilgą laikotarpį nuo baltų genčių ir viduramžiais susikūrusios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės iki šiuolaikinės, modernios Lietuvos kariuomenės atkūrimo.

Šiomet lapkričio 8–9 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje vykusioje konferencijoje „Atkurtai Lietuvos kariuomenei – 100 metų“, skirtoje šiai sukakčiai paminėti, į kurią buvo pakviesti pranešimų skaityti ir padiskutuoti ne tik Lietuvos, bet ir Estijos, Latvijos, Lenkijos, Italijos ir Ukrainos karo istorikai, mokslininkų dėmesys buvo sutelktas į XX a. ir XXI a. pradžios Lietuvos karo istoriją.

Aktuali tematika

Konferencijos dalyvius pirmiausia pasveikino krašto apsaugos viceministras Giedrimas Jeglinskas ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (LKA) prorektorė mokslui ir studijoms prof. dr. Jūratė Novagrockienė. Jie pabrėžė, kad karo istorijos tyrimai yra svarbūs ir aktualūs nūdienos Lietuvai, jos ginkluotosioms pajėgoms.

Plenariniame posėdyje, kurį vedė karo istorikas, Klaipėdos universiteto doktorantas ats. mjr. Gintautas Jakštys, buvo apžvelgta konferencijos tematika ir svarbiausi klausimai. LKA Mokslo centro vedėjas doc. dr. Nortautas Statkus ir prof. dr. Alfonsas Eidintas pabandė diskusine forma aptarti Lietuvos kariuomenės šimtmečio istorijos savitumus ir atsakyti į klausimą, ką dar turi nuveikti istorikai, tiriantys Lietuvos karo istoriją.

Konferencijos kontekste išskirtinis buvo ne istoriko, bet profesionalaus teologo, Lietuvos šaulių sąjungos atstovo Gabrieliaus Edvino Klimenkos praneši-

mas „Tėvynės gynimas ginklu: nuodėmė ar dorybė? Katalikų bažnyčios požiūris“, kuriame buvo nagrinėjamos sudėtingos dvasinės, etinės problemos, krikščioniškųjų vertybių ir ginkluotos jėgos panaudojimo būtinybės santykio, moralinio apsisprendimo klausimai.

Dr. Algimantas Kasparavičius (Lietuvos istorijos institutas) skaitė pranešimą „Nebaigta odisėja: kariuomenė Lietuvos geopolitinio saugumo architektūroje“. Jis sulaukė audringos auditorijos reakcijos ir daug klausimų. Savo pranešime istorikas analizavo Lietuvos kariuomenės vaidmenį užtikrinant mūsų valstybės ir viso Baltijos regiono saugumą, lygindamas 1918–1940 m. ir 1990–2018 m. laikotarpius.

Svečias iš Italijos, šios šalies Karo istorijos komisijos generalinis sekretorius dr. Čiro Paoletis papasakojo, kaip Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą 1918 m. vertino jų karo apžvalgininkai, kaip mūsų šalies perspektyvos buvo suvokiamos to meto geopolitinių realiųjų kontekste

Habil. dr. prof. Algirdas Povilas Ažubalis savo pranešime „Lietuvos ka-

Prof. dr. Jūratė Novagrockienė

PAGARBOS BĖGIMAS

2018 m. spalio 27 d. pirmo, antro, trečio ir ketvirto kurso kariūnai dalyvavo bėgime „In Memoriam“, skirtame pagarbai mirusiems kariams ir jų artimiesiems pareikšti. Būsiami Lietuvos kariuomenės karininkai kartu įveikė šešių kilometrų distanciją, pasivaišino šilta arbata ir pyragais, aptarė patirtus įspūdžius ir užplūdusias emocijas. Keli kariūnai bėgime dalyvavo jau nebe pirmą kartą. Šis renginys tampa tęstina tradicija dėl galimybes pagerbti mirusius karius, pasidalyti savo širdies šiluma ir sustiprinti bendruomeninius tarpusavio ryšius.

riuomenė – svarbus tautos ugdymo organizatorius (1919–1940 m.)“ atkreipė dėmesį, kad kariuomenė atliko labai svarbų darbą ne tik rengdama karius šalies gynybai, ugdydama jų patriotizmą, bet ir keldama bendrą raštingumo, išsilavinimo lygį, plėsdama jaunų, dažniausiai tik pradinį išsilavinimą turinčių (ar net jo neįgijusių), jaunų vyrų žinias ir akiratį. Profesorius taip pat trumpai pristatė LKA Humanitarinių mokslų katedros atliktus mokslinius tyrimus.

LKA Mokslo centro vyriausiasis mokslo darbuotojas dim. plk. ltn. dr. Gintautas Surgailis, puikiai išmanantis šiuolaikinės Lietuvos kariuomenės atkūrimo istoriją ir pats dalyvavęs šiuose procesuose, pranešime „Lietuvos kariuomenės atkūrimas 1990–1993 m.“ atskleidė labai įdomių, mažai kam žinomų faktų apie įvairias politines peripetijas ir organizacinius sunkumus, su kuriais teko susidurti Krašto apsaugos departamento ir pirmųjų tarnybų, tapusių Lietuvos ginkluotųjų pajėgų atkūrimo branduoliu, organizatoriams.

Ats. kpt. prof. dr. Audronė Petrauskaitė (LKA Humanitarinių mokslų katedra) pranešime „Lietuvos kariuomenės transformacijos Lietuvai siekiant narytės ES ir NATO“ aptarė naujausias Lietuvos kariuomenės istorijos klausimus, nagrinėjo ginkluotųjų pajėgų kūrimo ir plėtros dinamiką, nulemtą politinių nuostatų ir geopolitinių veiksmų, kintančios tarptautinės saugumo aplinkos ir kylančių naujų grėsmių.

Dalyvavo kaimynai

Antrą konferencijos dieną darbas vyko sekcijomis. Pirmoje sekcijoje (moderatorė – prof. dr. A. Petrauskaitė) buvo nagrinėjamas kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis (1918–1920 m.).

Lietuvos karinių oro pajėgų atstovas srž. mjr. Alvydas Tamošiūnas ir prof. dr. Jonas Vaičėnionis savo pranešimuose auditoriją supažindino su naujais, istorikams iki šiol nežinomais, Lietuvos kariuomenės kovų dėl šalies nepriklausomybės faktais.

Srž. mjr. Alvydas Tamošiūnas savo pranešime „Legendinė“ pergalė prie Radviliškio“ analizavo istorinius dokumentus, atskleidžiančius 1919 m. lap-

Prof. habil. dr. Alfonsas Eidintas ir doc. dr. Nortautas Statkus

kričio 21–22 d. prie Radviliškio vykusio Lietuvos kariuomenės mūšio su bermontininkais detales, o prof. dr. prof. dr. Jonas Vaičėnionis (Vytauto Didžiojo universitetas) pranešime „Operacija „Vilnius“, Lietuvos kariuomenės žygis į sostinę 1920 m. liepą“ – įkurtos Lietuvos valstybės ir jos kariuomenės pastangas atgauti Vilnių. Abu mokslininkai pabrėžė tolesnių istorinių tyrimų nagrinėjant Nepriklausomybės kovų istoriją svarbą, kadangi iki šiol lieka dar daug nežinomų faktų ir mažai tirtų dokumentų, kurie padėtų geriau suprasti tiek mūsų valstybės, tiek kariuomenės istoriją.

Klaipėdos universiteto doktorantas Mindaugas Sereičikas pranešime „Lietuvos kariuomenės santykiai su civiliais gyventojais Šiaurės Lietuvoje 1919 m.: susidūrimai ir patirtys“ atskleidė iki šiol netirtą Lietuvos kariuomenės istorijos aspektą – jos santykius su Lietuvos gyventojais Nepriklausomybės kovų laikotarpiu. Jaunasis istorikas, nagrinėdamas Lietuvos kariuomenės vaidmenį vykdant administracines ir teisėtvarkos funkcijas viename šalies regionų karo ir suirutės metu, atkreipė dėmesį į kariuomenės vadų inspiruotus žiaurios susidorojimus su civiliais Lietuvos gyventojais, kurie sukėlė nemažą nepasitenkinimą visuomenėje.

Prof. habil. dr. Valdemaras Rezmeris iš Torunės Mykolo Koperniko universiteto (Lenkija), skaitęs pranešimą „Lietuva ir Lietuvos kariuomenė Lenkijos kariuomenės vyriausiojo vado generalinio adjutanto raštinės dokumentuose 1918–1922 m.“, supažindino su gen. J. Pilsudskio adjutantų raštinės archyvais, kurie saugomi JAV ir kuriuose mokslininkas rado labai įdomių duomenų apie Lietuvą ir jos kariuomenę 1918–1922 m. Archyve saugomuose dokumentuose yra ir Lenkijos žvalgybos informacija, pateikta vyriausiajam kariuomenės vadui, apie Lietuvos kariuomenės veiksmus, dislokaciją ir pasirengimą kovoms. Tai – ne tik visiškai nauji dokumentai, kuriuos nagrinėjant galima rasti įdomių faktų apie Lietuvos kariuomenės istoriją, bet ir svarbūs istoriniai šaltiniai, atskleidžiantys Lenkijos kariuomenės požiūrį į Lietuvą ir jos kariuomenę.

Svečias iš Ukrainos, Kijevo, Taraso Ševčenkos nacionalinio universiteto docentas dr. Andrius Rukas skaitė pranešimą „Lietuviai Ukrainos kariuomenėje 1918–1920 m.“, kuriame pateikė informaciją apie lietuvių tautybės karius ir karininkus, tarnavusius Ukrainos kariuomenėje. Istorikas atkreipė dėmesį į sunkumus, su kuriais susidūrė rinkdamas

Tarptautinė konferencija

Konferencijos dalyvius sveikina krašto apsaugos viceministras Giedrimas Jeglinskas

duomenis: istorinių šaltinių archyvavimo ir saugojimo problemas Ukrainoje, lietuviškų pavardžių rašymo ukrainiečių kalba ir jų transkripcijos ypatumus. Nepaisant to, mokslininkui pavyko rasti archyvinių duomenų apie daugiau kaip 40 lietuvių, tarnavusių Ukrainos kariuomenėje 1918–1920 m.

Labai įdomią ir mažai tyrinėtą Baltijos šalyse temą apie „netradicinius karius“ – moteris ir jaunuolius, dalyvavusius Latvijos nepriklausomybės kovose 1918–1920 m., pristatė Latvijos universiteto profesorius dr. Ėrikas Jekabsonas. Istorikas ne tik surinko duomenis, kiek to meto Latvijos kariuomenėje tarnavo moterų ir jaunuolių iki 18 metų, bet ir pabandė rasti informacijos apie šių „netradicinių karių“ likimus, analizuoti jų motyvą tarnauti kariuomenėje, vaidmenį Latvijos nepriklausomybės kovose.

Kitas svečias, Estijos nacionalinio gynybos koledžo dėstytojas Igoris Kopotinas, pranešime „Aktyvios gynybos strategija Estijos nepriklausomybės kare ir Estijos kariuomenės daliniuose 1918–1920 m.“ atskleidė Estijos kariuomenės kovų dėl nepriklausomybės strategijos ir taktikos ypatumus, ypatingą dėmesį skirdamas Estijos kariuomenės ir Rusijos baltagvardiečių santykiams.

Lietuva – nepriklausoma ir okupuota

1918 m. lapkričio 23 d. pradėta kurti po daugiau nei šimto metų carinės Rusijos gniaužtuose laisvę atgaunančios Lietuvos kariuomenė, netrukus gavusi pirmąjį kovos krikštą mūšiuose dėl nepriklausomybės, per du tarpukario dešimtmečius tapo gausia ir gerai organizuota jėga. Deja, 1940 m. sovietinė okupacija sužlugdė Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, ir jos kariuomenės ateities lūkesčius, o į kovą su okupantais stojo antisovietinio ir antinacinio pasipriešinimo dalyviai. 1990 m. kovo 11 d. atkūrus nepriklausomą Lietuvos Respubliką, netrukus dar faktinės sovietų okupacijos sąlygomis imtasi atkurti ir jos ginkluotąsias pajėgas.

Viso šio ištis platus chronologinio ir teminio lauko tyrėjai dirbo antroje konferencijos sekcijoje, kurios moderatoriai buvo LKA Humanitarinių mokslų katedros docentas dr. Manvydas Vitkūnas ir LKA Mokslo centro mokslo darbuotojas dr. Darius Juodis.

Dr. Modestas Kuodys (Kauno IX forto muziejus) savo pranešime „Karo

padėties režimas Lietuvos Respublikoje 1919–1939 m. ir visuomenės požiūris į kariuomenę“ atskleidė, kokie Ypatingųjų valstybės apsaugos įstatų reglamentuotos tvarkos aspektai labiausiai trikdė kasdienį piliečių gyvenimą, kaip buvo sprendžiamos tokio pobūdžio problemos, įvertino per Nepriklausomybės dvidešimtmetį šioje srityje įvykusius pokyčius. M. Kuodys konstatavo, kad ilgalaikė karo padėtis Lietuvoje iš esmės nepakenkė patriotiškai konsoliduojančiam kariuomenės įvaizdžiui, mat ji ilgainiui beveik prarado „karišką atspalvį“, visiškai prisitaikė prie savaiminės civilinio gyvenimo tėkmės.

Docentas dr. Feliksas Žigaras pranešime „Lietuvos kariuomenės karininkų rengimo sistema (1919–1940 m.)“ pabandė apibendrinti gausią surinktą medžiagą apie karininkų mokymą ir jų kvalifikacijos kėlimą tarpukario Lietuvoje. Pranešėjas akcentavo, kad buvo formuojamas visapusiškai išsilavinusių karininkų korpusas, o jį ugdant neatsilikta nuo to meto mokslo ir karo technikos pasiekimų.

Vilniaus universiteto doktorantas Kęstutis Kilinskas pranešime „Kariuomenės politinė galia 1938–1940 m.: autoritetas, ambicijos ir neįvykęs perversmas“

pristatė civilinės ir karinės valdžios teisinę ir asmeninių ryšių sanklodą, susiformavusią 1935 m. Pranešėjas analizavo kariuomenės vado generolo Stasio Raštikio politinę veiklą, jo konfliktą su tautininkais ir prezidentu Antanu Smetona, taip pat atskleidė kariuomenės nuotakas artėjant sovietų okupacijai.

Vytauto Didžiojo karo muziejaus atstovė dr. Aušra Jurevičiūtė skaitė pranešimą „Vytauto Didžiojo karo muziejus – Lietuvos karinių tradicijų kūrėjas ir karinio paveldo saugotojas“. Pasak pranešėjos, Vytauto Didžiojo karo muziejus, sukurtas remiantis Europos muziejinių kystės patirtimi, ne tik kaupė eksponatus, bet ir kūrė valstybės ir kariuomenės istorijai svarbias tradicijas: vėliavos pakėlimo ir nuleidimo ceremoniją, Nežinomo kareivio kapo pagerbimo, Kariuomenės dienos, pergalingų mūšių, iškilių asmenybių metinių minėjimų ir kitas. Karo muziejus itin nukentėjo okupacijų metais, keturis kartus keitė pavadinimą, daug jo eksponatų sunaikino sovietiniai okupantai. Muziejus atgimė kartu su atgimstančia Lietuva, atkūrė buvusias tradicijas ir ekspozicijas ir jas atnaujina, turtina, kaupdamas, eksponuodamas ir tyrinėdamas karinį paveldą, ugdo kariuomenės ir visuomenės meilę Tėvynei, stiprina ryžtą ginti nepriklausomybę.

Klaipėdos universiteto doktorantas ats. mjr. Gintautas Jakštys pranešime „Lietuvos karininkų tradicijų formavimosi aspektai“ atskleidė, kad valingomis tarpukario Lietuvos kariuomenės karininkų pastangomis per du nepriklausomos Lietuvos kariuomenės gyvavimo dešimtmečius pavyko sukurti savitas, tik Lietuvos kariams būdingas, tradicijas, glaudžiai susijusias su ilgaamže mūsų valstybės istorija.

LKA Humanitarinių mokslų katedros docentas dr. M. Vitkūnas pranešime „Nepriklausomybės kovų atminties formavimas tarpukario Lietuvoje“ pabandė atskleisti, kiek 1919–1940 m. Nepriklausomybės kovų istorija pateko į bendrą, didįjį, Lietuvos kovų istorijos naratyvą, kokiais būdais šis naratyvas buvo plėtojamas tarpukario Lietuvos kariuomenėje, kaip buvo formuojama šių kovų istorinė atmintis ir kiek ji reikšminga karių patriotiniam ugdymui, taip pat kaip radosi „atminties vietų“ tinklas, liudijantis Nepriklausomybės kovų istoriją.

Prof. dr. Sandra Grigaravičiūtė (Vy-

tauto Didžiojo universiteto Švietimo akademijos Mokytojų rengimo institutas) panešime „Majoras Stasys Zinkevičius Lietuvos konsulinėje tarnyboje Petrograde“ aptarė šio žinomo Lietuvos karininko veiklą, likviduojant Lietuvos konsulo Petrograde Aleksandro Dubinskio destruktivios veiklos padarinius, rūpinantis tremtinių ir optantų grįžimu, konsulato tarnautojais, komunikuojant su užsienio šalių konsuliniais korpusais, ir įrodė, kad šis Lietuvos karininkas gebėjo puikiai atstovauti Lietuvos valstybei ir jos piliečiams.

LKA Humanitarinių mokslų katedros lektorius ats. plk. Andrius Tekorius pranešime „Sovietų represijos prieš Lietuvos karininkus“ atskleidė sovietų okupantų taikytų represijų motyvus, platų naudotų represinių priemonių spektrą, svarbiausius bendruosius duomenis apie represuotus asmenis. Taip pat akcentavo dažnai pamirštamą Lietuvos karininkų indėlį priešinantį okupantams 1941 m. Birželio sukilime, partizaniniame kare, į Vakarus pasitraukusių karininkų aktyvų dalyvavimą lietuvių išėivijos veikloje.

Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ vyr. ltn. dr. Andriejus Stolarovas pranešime „Lietuvos partizanai Vokietijos karinės žvalgybos mokyklose 1944–1945 metais: situacija, ypatumai ir perspektyvos“ aptarė iki šiol itin menkai tyrinėtus lietuvių rengimo Trečiojo reicho ginkluotųjų pajėgų žvalgybos centruose ir šių asmenų dalyvavimo partizaniniame judėjime klausimus.

Viešnia iš Ukrainos, Kijevo Taraso Ševčenkos nacionalinio universiteto atstovė dr. Ruslana Martseniuk pranešime „Kova už nepriklausomybę tęsiasi: lietuvių likimas TSRS (remiantis Ukrainos

saugumo tarnybos valstybės archyvo medžiaga)“ atskleidė labai įdomią, dramatišką penkių lietuvių tautybės šauktinių, dėl nepakeliamų tarnybos sąlygų ir nenoro tarnauti okupacinėje kariuomenėje 1950 m. pabėgusių iš Ukrainos teritorijoje dislokuoto sovietinės kariuomenės dalinio, istoriją.

LKA Mokslo centro mokslo darbuotojas Darius Juodis pranešime „KGB veiksmai prieš Lietuvos kariuomenę: žinių rinkimas ir mėginimai veikti 1990–1991 m.“ supažindino, kaip sovietų saugumo tarnybos mėgino veikti prieš besikuriančią Lietuvos kariuomenę 1990–1991 m., atskleidė jų informacijos apie Lietuvos karines struktūras rinkimo būdus, nurodė KGB susidomėjimą kėlusias temas (Krašto apsaugos departamento galimas sąsajas su užsienio šalių specialiosiomis tarnybomis, ginklų įsigijimo šaltinius ir kt.), pabandė atsekti konkrečius praktinius KGB mėginimus veikti tada, kai politinė padėtis keitėsi ne sovietų valdžios šalininkų naudai.

Klaipėdos universiteto doktorantas Egidijus Papečkys pranešime „Krašto apsaugos sistemos aprūpinimas 1990–2004 m.“ pateikė labai įdomių, kartais kone detektyvines istorijas primenančių faktų apie labai sudėtingą pirmųjų ginklų ir ekipuotės besikuriantiems krašto apsaugos sistemos vienetams dar faktinės sovietų okupacijos sąlygomis įsigijimą, aptarė Lietuvos kariuomenės aprūpinimo raidą nuo tada, kai buvo visiškai atgauta nepriklausomybė, iki 2004 m., kai Lietuva įstojo į NATO.

Daugelio konferencijoje skaitytų pranešimų pagrindu rengiami moksliniai straipsniai Akademijos leidžiamam Lietuvos kariuomenės istorijai skirtam mokslo žurnalui „Karo archyvas“.

Kariūnai keliauja po Vilnių

Krn. Povilas MASIONIS

Spalio 26 d. antro kurso Durbės mūšio kuopos kariūnai su kuopos vadu kpt. Arūnu Jaru keliavo po Vilnių. Šios ekskursijos gidai buvo istorikai ats. mjr. Gintautas Jakštys ir Lietuvos karo akademijos Humanitarinių mokslų katedros docentas dr. Manvydas Vitkūnas.

Pirmiausia jos dalyviai apsilankė Tuskulėnų rimties parko memorialiniame komplekse. Čia muziejaus gidė apžvelgė eksponatus, papasakojo apie mūsų tautos patirtus skaudžius išgyvenimus.

Būsimi Lietuvos karininkai turėjo progą apžiūrėti ir Vilniaus baroko perlą – Šv. apaštalo Petro ir Povilo bažnyčią. Joje ats. mjr. G. Jakštys išdėstė pačius įdomiausius su ja susijusius istorinius faktus. Kariūnai liko sužavėti šio išskirtinio statinio architektūros.

Apsilankę vienoje gražiausių bažnyčių Lietuvoje, ekskursijos dalyviai patraukė toliau, grožėdamiesi rudeniniu Vilniumi. Netrukus ekskursantai sustojo šalia bajorų Sapiegų rūmų komplekso. Kariūnai nustebo sužinoję, kad šie rūmai labai glaudžiai susiję su dabartine Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, nes būtent juose kadaise studijavo Kariuomenės mokyklos auklėtiniai ir net pats partizanų vadas brg. gen. Adolfo Ramanauskas-Vanagas.

Toliau visi užsuko į Antakalnio kapines, kur yra palaidotas ir 1941 m. birželio sukilimo dalyvis, Kariuomenės mokyklos auklėtinis Povilas Ožiūnas. Ten ant šio žymaus žmogaus, kovojo dėl Tėvynės laisvės, kapo uždegė žvakutę.

Galiausiai antro kurso kariūnai sustojo šalia paminklo Lietuvos patriotams, 1991 m. žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę. Būsimi Lietuvos karininkai čia taip pat uždegė žvakutę ir tylos minute pagerbė žuvusiųjų už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą atminimą.

Antrakursiai aplankė ir kitus kapus, tarp jų – neseniai iškilmingai palaido-

to pokario rezistencijos kovotojų vado Adolfo Ramanauskos-Vanago kapą.

Durbės mūšio kuopos kariūnas Augustinas Masalskas, dalydamasis išvykos į istoriškai svarbias sostinės vietas įspūdžiais, pabrėžė: „Ekskursija buvo ištis naudinga, nes netgi aš, vilnietis, turėjau puikią progą sužinoti įdomių detalių apie šią Vilniaus dalį, kurioje vaikščiojome, o Antakalnio kapinėse – neįtikėtinų istorijos faktų ir už tai esu dėkingas ją vedusiems istorikams, kurie mums suteikė naujų žinių, padėjo susieti jas su dabartimi.“

Džiugu, kad Lietuvos karo akademijos bendruomenė organizuoja turiningas pažintines ekskursijas, kurios kiekvienam iš mūsų padeda geriau suprasti Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos istoriją.

Antro kurso Durbės mūšio kuopos kariūno Augustino Masalsko nuotrauka

AKADEMIJOS PULSAS

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos **MEDALIŲ „UŽ NUOPELNUŠ“** –

plk. ltn. Saulius STONKUS

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro **PADĖKA:**

mjr. Mindaugas ČEKAVIČIUS;
doc. dr. Gintaras LABUTIS;
kpt. Gintrautas RAZMA;
srž. Tadas USTINAVIČIUS

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro **VARDINE DOVANA:**

prof. dr. Jūratė NOVAGROCKIENĖ;
brg. gen. Algis VAIČELIŪNAS

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos viceministro **PADĖKA:**

mjr. Laurynas ČESŪNAS;
kpt. Darius ČERNIAUSKAS;
Neringa GYLYTĖ

Lietuvos kariuomenės vado **PADĖKA:**

ats. vyr. ltn. Liudmila BUIVIENĖ;
Kęstutis KAIRYS
dim. plk. ltn. dr. Gintautas SURGAILIS
krn. Edvinas ŽUKAUSKAS

Lietuvos kariuomenės **MEDALIŲ „UŽ NUOPELNUŠ“** –

mjr. Alfredas SAVIČIUS

LATVIJA 100

BALTIJOS JŪROS VALSTYBIŲ KONFERENCIJA RYGOJE

Krn. Povilas MASIONIS

Rugsėjo 24–28 d. aš, Lietuvos karo akademijos Durbės mūšio kuopos kariūnas Povilas Masionis, Oršos mūšio kuopos kariūnai Edvinas Remeika ir Rolandas Gudaitis, Taktikos sekcijos vyriausiasis instruktorius kpt. Gintautas Razma ir Kariūnų bataliono štabo viršininkas mjr. Vilius Beržanskas dalyvavome Latvijos nacionalinės gynybos akademijos organizuotoje Baltijos jūros valstybių konferencijoje Rygoje.

www.lka.lt

Iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos atvykę kariūnai čia galėjo susipažinti, pabendrauti, pasidalyti savo žiniomis ir idėjomis.

Svečiai buvo apgyvendinti Latvijos gynybos akademijos pirmo kurso kariūnų kuopoje. Žinoma, kai kuriems iš mūsų buvo neįprasta, kad pirmaisiais studijų metais Latvijos pirmakursiai kariūnai gyvena vienoje patalpoje, kur dviaukštės lovos sustatytos viena šalia kitos. Bet, tapę antrakursiais, jie persikrausto į mažesnes erdves ir viename kambaryje jau gyvena po kelis.

Pirmąją dieną konferencijos dalyviai Kariūnų klube artimiau susipažino. Smagu, kad šioje akademijoje yra tokia vieta, kur galima visiems susirinkti, pažaisti žaidimų, pasiklausyti muzikos ir netgi smagiai atšvęsti gimtadienį.

Baltijos valstybių karo akademijų atstovai turėjo progą apžiūrėti Sovietų Sąjungos valdžios Latvijoje pastatytą bunkerį. Ekskursijos gidas buvo tikras profesionalas – sugebėjo labai vaizdžiai ir linksmi papasakoti, koks buvo šiame bunkeryje lindėjusių žmonių gyvenimas.

Įspūdingoje Livonijos ordino pilyje pasijutome kaip viduramžiais: vaikštinėjome pilies požemiuose, žaidėme tų laikų žaidimus, ragavome išskirtinių patiekalų, šokome, klausėmės gyvos muzikos.

Livonijos pilis

Po to lankėmės Latvijos sostinės senamiestyje, kuris labai panašus į Vilniaus, ir karinėje teritorijoje Adažiuose, kur šiuo metu tarnauja keli tūkstančiai NATO pajėgų karių.

Kitą dieną kariūnai buvo pakviesti pašaudyti elektroninėje šaudykloje – draugiškai pasivaržyti, kuris taiklesnis.

Smagu, kad visi turėjo progą apžiūrėti Latvijos akademijos elektroninę šaudyklą ir apskritai susidaryti nuomonę apie šią mokslo instituciją, pasidalyti savo patirtimi su kitais būsimais karininkais.

Į konferenciją atvykę kariūnai dalyvavo įvairiose paskaitose, sužinojo daug naujo, ir tai, žinoma, jiems pravers ateityje. Keista, bet tik po paskaitos apie netikros informacijos internete atpažinimą, kai reikėjo žinias pritaikyti praktiškai, sužinojome, kad šią paskaitą skai-

čiusi moteris yra lietuvė ir, matyt, dėl to būtent Lietuvos kariūnams skyrė tiek daug dėmesio.

Paskutinę vizito dieną atsisveikinimo proga studentai vakarieniavo Rygos senamiestyje, šiltai bendravo ir dalijosi viešnagės įspūdžiais.

Kitais mokslo metais tokio pobūdžio konferencija vyks vienoje iš Lenkijos karo akademijų. Šio profesinio susitikimo vieta kiekvienais metais keičiasi, todėl tikiuosi, kad kada nors ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos bendruomenė surengs panašų renginį.

Be abejo, Lietuvos karo akademijos atstovai puikiai įvertino malonią ir naudingą viešnagę, nes konferencijos organizatoriai ir užsieniečius kuruojantys Latvijos kariūnai pasistengė ir savo darbą atliko nepriekaištingai.

LIETUVOS SUAUGUSIŲJŲ DZIUDO ČEMPIONATE – AUKSAS!

Turbūt ne paslaptis, kad kiekvienam kariui dėl šios profesijos specifikos keliami aukšti reikalavimai, reikia turėti išskirtinių fizinių ir psichinių gebėjimų. Griežta disciplina, įtempta dienotvarkė, komandinis darbas – esminiai dalykai, padedantys išugdyti ne tik gerą karį, bet ir čempioną. Tai įrodė pirmo kurso Žalgirio mūšio kuopos kariūnė Miglė Petrevičiūtė, spalio 19 d. vykusiame Lietuvos atvirame suaugusiųjų dziudo čempionate iškovojo pirmąją vietą.

Kariūnė visas kovas laimėjo aukščiausiu įvertinimu „Ippon“, o paskutinę kovą dėl čempionės vardo – smaugimo veiksmu, po kurio priešininkė neteko sąmonės. Pati Miglė įsitikinusi, kad sėkmės laidas buvo intensyvios treniruotės, geras pasirengimas varžyboms – vadybė sudarė sąlygas treniruotis Vilniaus

dziudo klube „Viesulas“ kartu su puikiais jo sportininkais ir treneriais.

Sportininkė sakė: „Atviras Lietuvos suaugusiųjų dziudo čempionatas – pagrindinis mano tikslas, varžybos, kuriose norėjau laimėti auksą ir iškovoti juodąjį diržą. Esu Lietuvos jaunių ir jaunimo čempionė, tačiau šio apdovanojimo dar

nebuvo iškovojoji. Nueitas išties ilgas kelias, o finalas buvo labai sunkus, nes tik pratęsus kovą smaugimo veiksmu ją laimėjau.“ Paklausta, kas dar prisidėjo prie pergalės, mergina atsakė, kad tėtis, treneriai, draugai ir, žinoma, kuopos palaikymas. Visa tai labai padėjo morališkai tikrai sunkiomis akimirkomis.

Lietuvos karo akademijos kariūnai žinių ir patirties sėmėsi JAV

Krn. Aivaras GIEDRAITIS, krn. Rasa MALAIŠKAITĖ

U.S. AIR FORCE

1918 m. spalio 20–28 d., tarptautinę kadetų savaitę, JAV karinių oro pajėgų akademijoje Kolorado valstijoje viešėjo 27 valstybių kariai, susirinkę pasidalyti akademinę ir praktinę patirtimi, pabendrauti aktualiomis temomis. Tarp jų, kuriems teko dalyvauti šios savaitės renginiuose, buvome ir mes, Lietuvos karo akademijos III kurso kariūnai Rasa Malaiškaitė ir Aivaras Giedraitis ir Kariūnų bataliono štabo viršininkas mjr. Vilius Beržanskas.

Kariūnai A. Giedraitis ir R. Malaiškaitė

Į Jungtines Amerikos Valstijas atvykome šeštadienį, todėl tą poilsio dieną galėjome susipažinti su Kolorado valstijos žymybėmis ir kraštovaizdžiu. Lydimi JAV karinių oro pajėgų akademijos kadetų įkopėme į kalną, vadinamą „Erelis viršūne“, nuo kurio atsiveria įspūdingas Kolorado Springso vaizdas. Buvo nepakartojama!

Nuo pirmadienio prasidėjo tarptautinės savaitės renginiai – ekskursijos po akademiją, diskusijos ir pokalbiai apie kiekvienos šalies karo akademijų tradicijas ir patirtį ugdant būsimus karininkus.

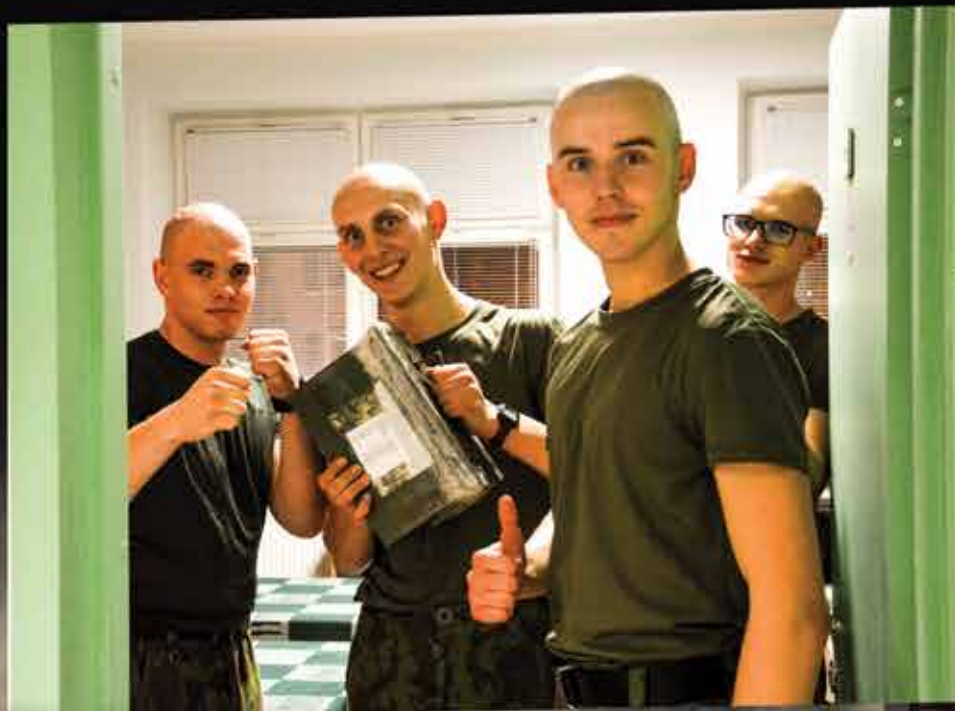
Atvykusioms delegacijoms buvo aprodytas JAV karinių oro pajėgų akademijos sporto kompleksas – baseinas, ledo ritulio arena, krepšinio, gimnastikos ir kitos salės. Kadetai galėjo apžiūrėti virtualios realybės kambarį, lėktuvų simulatorius ir aeronautikos laboratoriją, kurioje atliekami testai lėktuvų modelių tinkamumui ir patikimumui skrydžio metu įvertinti. Ketvirtadienį svečiai kartu su koordinadoriais lankėsi paskaitose, susipažino su dėstytojais, sužinojo, ko čia mokoma, per fizinio rengimo treniruotę galėjo pažaiskti krepšinį.

Vėliau, nuvykę į Kolorado olimpinį rengimo centrą, pamatėme, kaip treniruojami ir rengiami JAV karinių oro pajėgų akademijos sportininkai, būsimi olimpiadų dalyviai. Kadangi Kolorado Springso miestas įsikūręs beveik 2 km virš jūros lygio, treniruotis ten sunkiau dėl deguonies trūkumo ir slėgio skirtumo, bet tai kartu ir padeda vietas atlemtams geriau pasiruošti varžytis su sportininkais, kurie treniravosi įprastomis sąlygomis.

Tos pačios dienos vakare per formalią vakarienę delegacijos turėjo progą pabendrauti tiek tarpusavyje, tiek su JAV karinių oro pajėgų akademijos darbuotojais ir jų šeimomis. Penktadienį, paskutinę tarptautinės savaitės dieną, vykome į Dievų sodą (angl. Garden of the gods), kurį sudaro įspūdingų dydžių ir figūrų natūraliai susiformavusios uolos, o vakare – stebėti ledo ritulio rungtynių.

JAV karinių oro pajėgų akademijoje vykusiuose tarptautinės savaitės renginiuose turėjome galimybę įvertinti karininkų ugdymo skirtumus ir panašumus, susipažinti su įvairiomis kultūromis ir, žinoma, užmegzti pažintis su kitų valstybių kadetais ir karininkais.

KRIKŠTYNOS 2018

Jie – jau kariūnai!

Krn. Vytenė DAGYTĖ

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija turi nemažai unikalių, tik šioje mokymo institucijoje gyvuojančių, tradicijų, kurias saugo ir puoselėja. Kasmet į šią veiklą įtraukiami ir nauji Akademijos nariai – pirmakursiai. Šiomet jie jau patyrė, ką reiškia nežinomybė, nauji iššūkiai, netikėtumai ir koks svarbus mokantis Karo akademijoje ir siekiant savo tikslų yra komandinis darbas. Taigi, apie ką aš kalbu? Apie vieną labiausiai kariūnų kasmet laukiamą įvykių – kariūnų krikštynas.

Mūsų pirmakursių krikštynos, kitaip nei įprastose šalies aukštosiose mokyklose, vyko visą savaitę. Jas organizavo antro kurso kariūnai, parengę nemažai išmėginimų naujokams, norintiems tapti visaverčiais Akademijos bendruomenės nariais. Pagrindinė pirmakursių užduotis buvo išsaugoti dėžutes, kurių neleista atidaryti, nes jose, kaip teigta, saugoma tai, ko jokia būdu negalima prarasti. Tad šias dėžutes jiems teko nešioti visur – tiek atliekant įprastus darbus, tiek įveikiant rimtesnius iššūkius.

Tuo metu kasdien, pasibaigus pasikaitoms, kariūnų laukdavo vis kitos užduotys. Pirmąją dieną buvo tikrinama jų ekipuotė – ar tinkamai parengta ir

prižiūrėta, vėliau vyko spartusis žygis su šiomis kuprinėmis, buvo išbandoma kariūnų ištvermė ir motyvacija. Tiesa, įveikus šį nelengvą etapą, visų laukė saldus paskatinimas...

Viena labiausiai pirmakursiams patikusių užduočių buvo orientacinis žygis, kuriame numatytuose punktuose būsimi karininkai, pasitelkę kūrybingumą, aukštą motyvaciją ir kovos dvasią, geriausias savo fizines savybes, turėjo atlikti numatytas užduotis.

Na, o paskutinis ir didžiausias iš-

mėginimas kariūnų laukė ketvirtadienio popietę. Netikėtai nuskambėjus aliarmui, jie, vos sugrįžę po paskaitų, turėjo skubiai vykti į Generolo Silvestro Žukausko poligoną, arba, kitaip sakant, į nežinomybę. Poligono miškuose kariūnams teko atiduoti visas jėgas. Jų laukė užduotys, kurias reikėjo įveikti dirbant kartu: karo topografijos žinias pritaikyti praktiškai, orientuotis vietovėje tamsiu paros metu, palaikyti vienas kitą, nepasiduoti sunkumams ir įrodyti, jog labai nori tapti TIKRAIS kariūnais. Na, ir jiems tai pavyko. Įveikę visus išmėginimus, nors pavargę ir purvini, jie buvo laimingi, todėl veiduose švytėjo šypsenos.

Žalgirio mūšio kuopos kariūnė Marija Zubrickaitė iš karto pasidalijo savo įspūdžiais: „Buvo tikrai nelengva, bet labai smagu. Nauji iššūkiai paskatino susitelkti ir veikti darniai, kaip tikrai komandai. Tai – labai geras jausmas.“

Ką gi, belieka pasidžiaugti – jie tai įveikė. Jie – jau kariūnai!

Atėjo laikas atidaryti ir tas visą savaitę saugotas ir brangintas dėžutes. Jose pirmakursiai rado taip ilgai lauktus ir tikrai nusipelnytus antsiuvus ir beretes. Juos naujiesiems Akademijos nariams įteikė ir šia proga nuoširdžiai pasveikino viršininko pavaduotojas ugdymui mjr. Paulius Diliūnas ir Karybos studijų katedros viršininkas plk. Darius Vaicikauskas.

Nors krikštynos baigėsi, iššūkiai tik prasidėjo – kariūno kelias tikrai nėra lengvas, o jūs, pirmakursiai, esate jo pradžioje. Tikiuosi, kad ta jėga ir vienybė, kuri jums padėjo įveikti pirmąsias užduotis, niekur nedings, ir jūs toliau atkakliai sieksite savo svajonės. Linkiu sėkmės!

KONFERENCIJA

Konferencijoje nagrinėti aktualūs Lietuvos saugumo ir gynybos politikos klausimai

Prof. dr. Gediminas VITKUS

2018 m. lapkričio 28 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Mokslo centras surengė metinę konferenciją aktualiems Lietuvos saugumo ir gynybos politikos klausimams aptarti. Joje dalyvavo mokslininkai ir tyrėjai, analizuojantys šiandieninės geopolitinės padėties iššūkius ir dalyvaujantys Akademijos mokslinėje programoje „Kompleksinė aktualių Lietuvos nacionaliniam saugumui ir gynybos politikai pokyčių globaliu, regioniniu ir nacionaliniu lygmeniu 2018–2019 metais analizė“. Ši konferencija – tai jau prieš dešimtmetį susiklosčiusios tradicijos kartą per metus pristatyti Karo akademijos tyrėjų atliktus ir planuojamus darbus tąsa.

Konferenciją įvardiniu žodžiu pradėjęs prof. Gediminas Vitkus pristatė ką tik pasirodžiusį Karo akademijos periodinio dviem kalbomis leidžiamo žurnalo „Lietuvos metinė strateginė apžvalga / Lithuanian Annual Strategic Review“ 16 tomą, kurį sudaro prieš metus vykusios analogiškos konferencijos dalyvių parengti moksliniai straipsniai.

Konferencijoje, kuri tradiciškai vyksta Krašto apsaugos ministerijos Žalgirio salėje, sveikinimo žodį tarė karšto apsaugos viceministras Vytautas Umbrasas ir Karo akademijos prorektorė mokslui ir studijoms prof. Jūratė Novagrockienė.

Išskirtiniu konferencijos akcentu tapo Jungtinės Karalystės ambasadorės Lietuvoje Clair'os Lawrence pranešimas. Ambasadorė atsiliepė į konferencijos organizatorių kvietimą ir maloniai sutiko pristatyti Jungtinės Karalystės vyriausybės požiūrį į šalies pasitraukimo iš Europos Sąjungos poveikį Europos saugumo architektūrai. Pasak diplomatės, jos šalies pasitraukimas iš ES yra išimtinai politinių ir ekonominių santykių su ES pertvarka, neturėsi jokie didesnio poveikio kitiems tarptautiniams Didžiosios Britanijos įsipareigojimams, tarp kurių svarbiausias – narystė kolektyvinės gynybos organizacijoje – NATO. Skirtingai nuo daugelio ES šalių, Jungtinė Karalystė mano, kad saugumo reikalai šiuolaikinėje Europoje turi būti sprendžiami valsty-

bėms kuo glaudžiau bendradarbiaujant ir stiprinant savo pajėgumus.

Pirmojoje konferencijos dalyje buvo pristatyti trys pranešimai. Karo akademijos mokslo darbuotoja dr. Ieva Karpavičiūtė perskaitė pranešimą „Gynyba ir atgrasymas JAV–Rusijos strateginio stabilumo kontekste“. Pranešėja apžvelgė strateginio stabilumo sampratą, jos kaitą ir esamą situaciją, aktualias Lietuvos saugumo ir strateginio stabilumo klausimais vykstančias diskusijas.

Karo akademijos Politikos mokslų katedros docentas dr. Giedrius Česnakas savo pranešime „Ateities karas – tendencijos ir mažųjų valstybių gynyba“ nagrinėjo mažųjų valstybių gynybos strategiją šiuolaikiniame modernių technologijų pasaulyje ir akcentavo svarbiausiems jos elementams – finansavimui, mobilizuojamos populiacijos didinimui, karininkų rengimui ir kt. – keliamus reikalavimus.

Karo akademijos mokslo darbuotojas dr. Valentinas Beržiūnas savo pranešime apžvelgė Donaldo Trampo

ekonominės politikos poveikį transatlantiniams santykiams ir Lietuvai. Pasak pranešėjo, Trumpo protekcionistinė politika neigiamai veikia Vakarų Europos valstybių ekonomikas, tarp jų – Vokietijos, pajėgiausios ekonomiškai euro zonos šalies. Todėl ilgalaikėje perspektyvoje Lietuvai gali tekti pasirinkti, kieno poziciją ji linkusi labiau palaikyti – Vakarų Europos ar Jungtinių Valstijų? Pasirinkusi palaikyti Europą, Lietuva rizikuotų netekti jos saugumą užtikrinančio JAV dėmesio, o besąlygiškai remdama JAV poziciją – finansinio Vakarų Europos valstybių užnugario.

Antroje konferencijos dalyje buvo perskaityti keturi pranešimai. Karo akademijos doktorantas mjr. Algirdas Revaitis pasidalijo savo šiuolaikinės karybos diskurso – Rusijos eksploatuojamų karybos idėjų tyrimo rezultatais. Pasak pranešėjo, Rusijos karybos idėjų

kilmės paieškos atskleidžia, kad ji labiau linkusi mėgdžioti Vakarų valstybių, ypač JAV, karines patirtis, o ne atvirkščiai – elgtis adaptyviai ir konceptualizuoti savo naujausias karines patirtis kaip ateities karybos vizijas. Dr. Erikas Kaukas pristatė Rusijos užsienio reikalų ministro Sergejaus Lavrovo retorikos Baltijos šalių atžvilgiu tyrimo rezultatus. Autorius Lavrovo retorikoje išskyrė keturias pagrindines Baltijos šalių „sugrėsminimo“ temas – Baltijos šalių nacionalizmą, skirtingą sovietinės istorijos interpretavimą, rusų tautinės mažumos padėtį Baltijos šalyse ir NATO karinių pajėgumų šalia Rusijos didinimą.

Lietuvos karo akademijos mokslo darbuotojas Justinas Juozaitis savo pranešime „Astravo atominė elektrinė Lietuvos užsienio politikoje: tikslai, priemonės ir ateities perspektyvos“ sistemiskai apžvelgė su šiuo projektu susijusius

iššūkius Lietuvos nacionaliniam saugumui ir Lietuvos vykdytos politikos rezultatus. Konferenciją užbaigė A. Plokšto, A. Demeško, I. Grušausko pranešimas „XX a. atskirų partizaninių karų analizė – pergalių ir pralaimėjimų dėsningumų paieška“. Šį kolektyvinį pranešimą pristatęs Arturas Plokšto, remdamasis lyginamąja devynių XX a. partizaninių karų analize, atskleidė svarbiausias jų sėkmės sąlygas ir pabrėžė šios patirties svarbą konstruojant tolesnius Lietuvos gynybos planus.

Apibendrinamas konferencijos rezultatus, prof. Gediminas Vitkus padėkojo visiems talkinusiems ją rengiant, taip pat skaitytų pranešimų autoriams ir išreiškė įsitikinimą, kad, kaip ir praėjusiais metais, šios konferencijos dalyvių mintys ir įžvalgos taps kitame „Lietuvos metinės strateginės apžvalgos“ tome publikuojamais moksliniais straipsniais.

Tarptautiniai brigados vadaviečių lygmens mokymai Ukrainoje

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Vytauto Didžiojo karininkų kursų (VDKK) klausytojai ir instruktoriai – Lietuvos, Latvijos, Moldovos, Sakartvelo ir Ukrainos karininkai – lapkričio 12–16 d. dalyvavo Ivano Černiachovskio Ukrainos nacionaliniame gynybos universitete (*Національній університет оборони України імені Івана Черняхівського*) (UNGU) vykusiuose tarptautiniuose brigados vadaviečių lygmens mokymuose. Juose, be svečių – VDKK atstovų, dalyvavo ir šeimininkai – UNGU Pajėgų valdymo ir vadovavimo instituto klausytojai.

„Kariūno“ redakcinė kolegija paprašė Vytauto Didžiojo karininkų kursų vyr. instruktoriaus mjr. Stasio VILKINO atsakyti į keletą klausimų, susijusių su šiais mokymais.

➔ **Kada atsirado ši iniciatyva?**

Kelerius metus dėstau VDKK klausytojams, ir tai nėra nauja iniciatyva. Jau antri metai, kai mes vykstame į Ukrainą ir kartu su ukrainiečiais tobuliname bendrus brigados lygmens planavimo įgūdžius vadovaudamiesi sprendimo priėmimo proceso (SPP) principais. Vienas iš VDKK programos modulių yra skirtas karių akiračiui aprašyti, supažindinti su kitų šalių įgyta patirtimi. Anksčiau šių kursų instruktoriai ir klausytojai vykdavo į Danijos Karalystę, kur galėjo susipažinti su šios mūsų ištikimos partnerės kariuomene ir kartu su Danijos Karalystės karo akademijos (DKKA) klausytojais rengti brigados lygmens įsakymus pagal Danijos divizijos vadovybės įsakymą. Pasikeitus LKA vadovybei ir geopolitinei situacijai posovietinėje erdvėje, buvo nuspręsta glaudžiau bendradarbiauti su Ukrainos ir Sakartvelo karinėmis mokymo institucijomis. Manau, kad daug iniciatyvos rodo ir pastangų šiam sprendimui įgyvendinti skiria dabartinis LKA VDKK viršininkas plk. ltn. Aristidas Gerasimavičius ir jo vadovaujamas kolektyvas, mano kolegos.

➔ **Kodėl Ukraina?**

Atsakydamas į šį klausimą noriu pasakyti, kad tai – mano asmeninė nuomonė. Taigi, tikriausiai yra keli atsakymai: pirmiausia – tai šalis, kurią mes remiame, ir suprantame, kad jos kariai gina savo šalį. Aš asmeniškai esu dėkingas ukrainiečiams, kurie kartu su mano bendražygiais – savanoriais – petys į petį 1991 metais gynė Lietuvos nepriklausomybę. Ukrainiečiai nusprendė į NATO žengti mūsų „pramintu keliu“, atnaujinti savo SPP ir išmokyti taikyti NATO šalyse naudojamo MDMP (karinio sprendimo priėmimo proceso) principus. Taip pat jie jau 2018 metais pradėjo naudoti NATO taktinius ženklus ir studijuoti NATO procedūras, kurias Aljansas atskleidžia susitarimo „Partnersystė taikos labui“ (*Partnership for peace* – PFP) narėms. Ukraina turi užsibrėžusi tikslą 2020 metais pereiti prie NATO standartų ir procedūrų.

Štai UNGU viršininko pavaduotojas gen. mjr. Sergijus Pozdiševas (*Сергій Поздишев*) perdavė šio universiteto viršininko žodžius: „Vadaviečių mokymai buvo vykdomi vadovaujantis Aljanso

Mjr. Stasys Vilkinas

valstybių narių priimtomis procedūromis ir standartais. Tai leido universiteto studentams, mokslo ir pedagoginiams darbuotojams įgyti naujų žinių ir įgūdžių, būtinų stiprinant Ukrainos ginkluotąsias pajėgas.“

Mes turime pajėgumų mokyti MDMP ir rusų kalbos žinių (nekalbu vien tik apie instruktorius), kurios leidžia lengviau ukrainiečiams išaiškinti šių procedūrų taikymo ypatumus. Dėl palyginti nedidelio kalbos barjero, turimų žinių ir noro padėti mūsų keliu žengiančiai šaliai buvo pasiūlyta „ištiesti ranką“ ukrainiečiams, o jie su džiaugsmu mūsų pagalbą priėmė.

Į pratybų uždarymą atvykęs Lietuvos ambasadorius Ukrainoje Marius Janukonis pasakė, kad „Lietuva džiaugiasi, galėdama suteikti pagalbą Ukrainai karinėje srityje. Mes ir toliau remsime iniciatyvą rengti panašius bendrus susitikimus su Ukrainos kariais ir jos universiteto atstovais. Vertiname mūsų kariams suteiktą galimybę bendrauti ir bendradarbiauti su ukrainiečių karininkais, jau įgijusiais unikalią kovos patirties“. Kartu jis išreiškė viltį, kad šie tarptautiniai mokymai bus dar vienas svarbus žingsnis, kuris priartins Ukrainą prie NATO.

Kita medalio pusė yra tai, kad ukrainiečiai labai greitai kaupia patirtį kariuomenės asimetriniame, t. y. hibridiniame, kare. Kariuomenės personalo patirties augimą paspartino ir 2018 metų vasario mėn. Ukrainos prezidento Petro Poroshenkos sprendimas pakeisti antiteroristinės operacijos (ATO) statusą ir suteikti daugiau galių Gynybos ministerijai. Karininkai (dalyvavę ATO), su kuriais bendradarbiaujame planavimo srityje, atvirai pasidalijo savo patirtimi ir atradimais ir taip papildė ir mūsų klausytojų žinias, kad, kaip mūsų protėviai pasakytų, „ne užliptume ant to paties grėblio“.

➔ **Ar nepasigendate susitikimų su Danijos karo akademijos kolegomis?**

Mano pirmasis susitikimas su Danijos kariais įvyko dar 1993 metais. Gerai prisimenu, ką mums davė bendradarbiavimas su šios šalies kariuomenės specialistais. Žinoma, meluočiau sakydamas, kad besąlygiškai džiaugiuosi nauju sprendimu. Panašu, kad man sunkoka prie to priprasti, kartu suvokiu, kad

noriu ir galiu perduoti savo žinias kovojantiems kolegoms Ukrainoje. Pratybų Danijoje tikslas buvo visai kitas: ten mes vykome daugiau patys pasimokyti, susipažinti su divizijos lygmens įsakymu, kurį galime gauti iš savo sąjungininkų, ypatumais.

VDKK klausytojai tuo metu spėdavau užduotis, kurių galėtų tikėtis gauti kododami petys į petį su Danijos kariais. Jie sužinojo, kokių trūkstamų ginklų, priemonių ir resursų Lietuvos gynybai skirtų sąjungininkai. Deja, VDKK tik viena savaitė skirta tarptautiniam bendradarbiavimui, tad, vaizdžiai tariant, „numalšinti troškulį galime tik iš vieno šaltinio“.

➔ **Gal galite daugiau papasakoti apie pačias pratybas?**

Pratybų dalyviai buvo suskirstyti į tarptautinius brigadų štabus, kurie vadovaudamiesi MDMP, per keturias planavimui skirtas dienas UNGU Simuliacijos ir modeliavimo centre parengė numatytus operacijos planus. Vadovaujamos pareigos UNGU ir VDKK klausy-

tojams buvo paskirstytos proporcingai, kad jie galėtų keistis žiniomis, derinti savo sprendimus ir kartu gilintys į sukurta scenarijų. Naujas mokymų scenarijus sudarė sąlygas priimti nestandartinius taktinius sprendimus ir ieškoti tinkamiausio padalinių valdymo būdo. Mūsų klausytojai prisipažino, kad būtent sprendimai nestandartinėse situacijose rengiant brigados įsakymą buvo itin reikšmingi. Be to, UNGU kariai sukūrė atitinkamą kovinę aplinką ir dinamiškai besikeičiančią situaciją. Pratybų pabaigoje vyko plano tikrinimas – MAP EX. Kad būtų tiksliau imituojami priešo veiksmai žemėlapyje, buvo prijungta jungtinių konfliktų ir taktinio modeliavimo sistema (angl. *Joint Conflict and Tactical Simulation* – JCATS).

➔ **Koks tai buvo scenarijus?**

VDKK mes dažniausia rengiame gynybos ir puolimo operacijų scenarijus. Tokius scenarijus studijuoja ir Ukrainos kolegos. Tačiau UNGU Pajėgų valdymo ir vadovavimo instituto darbuotojų prašymu, bendradarbiaujant su jais, buvo parengti įsakymai, leidžiantys patikrinti SPP žinias sudėtingesniai operacijos planui, kurį įgyvendinant reikėtų per labai trumpą laiką prigrupuoti pajėgas, siekiant jas išsaugoti, parengti. Čia labai pravertė VDKK klausytojų žinios ir įgūdžiai rengiant brigados lygmens įsakymus pagal NATO reikalavimus ir ukrainiečių kovos ATO zonoje patirtis. Daugelis ukrainiečių pritaikė savo patirtimą, įgytą vykdant panašią operaciją, ir juo pasidalijo. Nors tai buvo didelis iššūkis, VDKK klausytojai ir Ukrainos kolegos šauniai su kilusiais sunkumais susidorojo – parengė brigados įsakymą ir sėkmingai įvykdė tariamos taktinės operacijos vadovietės užduotį.

➔ **Ar ukrainiečiai buvo supažindinti su SPP ir kitais procesais, kad galėtų tinkamai parengti minėtus įsakymus?**

Trumpai tariant – taip. Dar rudenį dėl to buvo pakviesti trys Ivano Černiachovskio nacionalinio Ukrainos gynybos universiteto dėstytojai stebėti VDKK pratybų ir paskaitų, kad galėtų organizuoti mokymus pagal MDMP ir kartu parengti reikiamus įsakymus vadovaudamiesi NATO standartais. Vėliau VDKK instruktoriai mjr. Vytautas Gudas

ir mjr. Marius Steponavičius spalio mėn. vyko į Kijevą vesti SPP kurso, kurį sudaro šios srities paskaitos ir pratybos. Šiuose mokymuose dalyvavo tiek UNGU dėstytojai, tiek klausytojai. Manau, kad dar reikėtų pasistengti rasti laiko jiems išsamiu supažindinti su žvalgybinio mūšio lauko vertinimo, rizikos ir informacijos valdymo procedūromis, kurios vykdomos tuo pat metu kaip ir SPP.

➔ Ką dar parsivežėte iš Ukrainos?

Kaip galėjote suprasti, parsivežėme neįkainojamos ukrainiečių patirties, įgytos ATO zonoje. Pasitikslinome taktikos žinias, doktrinos taikymo apgyvendintose vietovėse ir už jų ribų niuansus. Susipažinome su naujovėmis, kurias taiko Ukrainos priešas ir kovos su jomis būdais. Svarbiausia – užmezgėme ryšius, įgijome draugų, su kuriais galėsime ir toliau bendradarbiauti. Asmeniškai aš susipažinau su kariais, su kuriais, tikiuosi, galėsiu patobulinti mūsų karininkų rengimą kovoti su galimomis grėsmėmis, ginant Lietuvos nepriklausomybę.

Kariūnų Kalėdos

Krn. Vytenė DAGYTĖ

Gruodžio 5 d. Lietuvos karo akademijoje nuotaikos buvo daug džiaugsmingesnės nei paprastai – kariūnai šventė jau tradicinėmis tapusias Kariūnų Kalėdas. Tai – viena mėgstamiausių ir labiausiai laukiamų visos akademinės bendruomenės švenčių. Jos metu paprastai kiekviena kariūnų kuopa ir visi kiti norintys joje dalyvauti parengia po pasirodymą – vaidinimą ar filmuotą vaizdo medžiagą, kuri nuotaikingai, galbūt su šiek tiek juntamu sarkazmo prieskoniu atspindėtų mūsų kasdienybę, problemas ir leistų prieš šventes nors trumpam pamiršti taisykles ir formalumus, atsipalaiduoti, pajuokauti.

Šiųmetis renginys ne išimtis – rėmėje aidėjo juokas ir garsūs plojimai, publiką skatino ir renginio vedėjai krn. Vytautė Kupčiūnaitė ir krn. Taumantas Mikašius.

Peržiūrėję kariūnų paruoštus filmukus apie jų kasdienybę ir gyvenimo aktualijas, šventės dalyviai iš klausė šventinius viršininko pavadootojo ugdymui mjr. Pauliaus Diliūno ir Karybos studijų katedros viršininko plk. Dariaus Vaicikausko sveikinimus ir linkėjimus. Šia tradicija džiaugėsi tiek karininkai, tiek publika, kuri neslėpė plačių šypsenų, audringai žavėjosi kariūnų originalumu. Štai taip smagiai Karo akademijoje prasidėjo laukiamiausių didžiųjų metų švenčių laikotarpis.

Šiaurės šalių aeronautikos penkiakovės čempionatas Švedijoje

Krn. Samuelis ŽURASKAS

Spalio 8–12 d. atviraime Šiaurės šalių aeronautikos penkiakovės čempionate Švedijoje dalyvavo Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų aeronautikos penkiakovės rinktinės nariai, tarp jų ir aš, kariūnas Samuelis Žurauskas. Šios varžybos man buvo reikšmingos ne tik dėl to, kad įgijau naudingos penkiakovininkui patirties, bet ir geriau susipažinau su Lietuvos rinktinės atstovais, kitų šalių atletais, pamačiau, kaip gyvena Švedijos oro pajėgų karo akademijos, įsikūrusios Upsalos mieste, kariūnai.

Be abejo, didžiuojamės, kad šio sporto varžybose gali dalyvauti tik karinių oro pajėgų personalas.

Kadangi aeronautikos penkiakovė man yra „nauja“ sporto šaka ir tokiose varžybose dalyvavau pirmą kartą, manau, kad Švedijoje pasirodžiau neblogai. Geriausiai sekėsi plaukti. Būtent šioje rungtyje pagal rezultatus tarp visų dalyvių buvau trečias! Taip pat sėkmingai įveikiau kliūčių ruožą ir orientacinio bėgimo trasą. Kitur varžytis sekėsi sunkiau, tad tikrai yra kur tobulėti...

Labai džiaugiuosi tokio masto tarp-tautinėse varžybose galėjęs atstovauti Lietuvos kariuomenės Karinėms oro pajėgoms ir ypač Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai, vienintelei šalies aukštajai karo mokyklai. Be abejo, esu patenkintas ir tuo, kad įgijau unikalios patirties. Varžybos buvo labai įtemptos, visos rungtys turėjo būti įveiktos per tris dienas. Džiaugiuosi susipažinęs ne tik su Lietuvos, bet ir kitų šalių karinių oro pajėgų rinktinės nariais. Ateityje esu pasiruošęs ir toliau dalyvauti šioje veikloje.

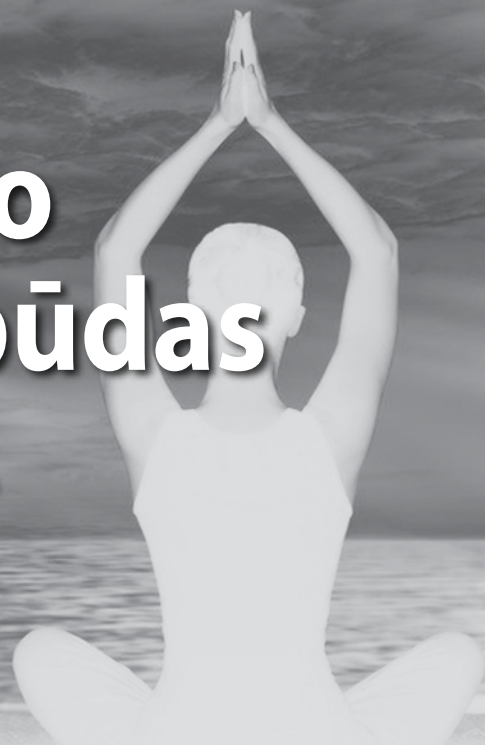
Bet iš pradžių keletas žodžių apie šią sporto šaką. Aeronautikos penkiakovę sudaro ne penkios, o šešios rungtys – karinio kliūčių ruožo įveikimo, šaudymo iš 10 m atstumo iš pneumatinio pistoleto, orientacinio bėgimo, plaukimo, fechtavimo ir kamuolio rungtis. Skaičiuojant galutinius rezultatus imami tik penki geriausi įskaityti kiekvieno dalyvio, įveikisio šias rungtis, rezultatai.

Varžantis skirtingose penkiakovės rungtyse išbandomi specialieji dalyvių fiziniai ir psichologiniai gebėjimai: taiklumas, vikrumas, greitis, geba susikaupti, neutralizuoti įtampą po fizinio krūvio, orientuotis, įveikti kliūtis sausumoje ir vandenyje ir daugelis kitų.

Vyr. redaktoriaus pastaba. Samuelis Žurauskas yra ne tik itin motyvuotas ir atkakliai savo tikslų siekiantis kariūnas, bet ir labai kuklus jaunuolis. Redakcijos žiniomis, šiose varžybose iš visų Lietuvos kariuomenės dalyvių jis pasirodė geriausiai.

Sąmoningumo meditacija – būdas valdyti mintis

Krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ, mjr. Rosita KANAPECKAITĖ

Gyvename tokiu metu, kai kiau-
rą parą, nuo aušros iki aušros, mus lydi
nerimas, stresas, nuovargis, neigiamos
mintys. Dienos persmelktos įtampos
dėl neatliktų darbų, išsikeltų pernelyg
ambicingų tikslų, nuolatinio skubėjimo
ir tarpusavio konkurencijos, pradėję
nuo aukštesnių pareigų ir baigiant ger-
resne automobilio parkavimo vieta aikš-
telėje (arčiau įvažiavimo). Neretai kartu
su išgyvenamu ilgalaikiu stresu pasiveja
nemiga, galvos skausmas. Palaipsniui su
suprastėjusia bendra fizine ir psichine
sveikata mes susitaikome ir šią būklę
priimame kaip natūralią, nes taip leng-
viau, nei kažką keisti. Bet, patikėkite, yra
priešingai – kur kas lengviau imtis veiks-
mų ir pradėti rūpintis savimi, išmokyti
valdyti stresą ir priimti neigiamas mintis,
išgyvenimus.

Mes galime visiškai valdyti tik savo
mintis, o ne tokius įvykius kaip auto-
mobilių spūstys, oro temperatūra. Bet
ir čia yra išeitis – galime keisti požiūrį į
juos. Užtuot reiškę pyktį dėl susidariusios
spūsties, ramiai paklauskime mėgstamos
muzikos ir atsipalaiduokime ar už-
megskime įdomų pašnekesį su pakelei-
viu. Nusiminę dėl prakiurusio dangaus,
galime į tai pažiūrėti kaip į galimybę pa-
būti namie ir pagaliau atsiversti knygą,
kurią taip seniai norėjome perskaityti ir
kuri galbūt jau guli kelias savaites lentyn-
oje. Žinoma, niekas neįvyksta spragtel-
ėjus pirštais – požiūrio keisti ir minčių
valdyti neišmoksime, jei netreniruosime
savo proto. Tik sąmoningumas ir proto
mankšta gali leisti tai padaryti – pamiršti
įtampą, neigiamas emocijas ir mintis

apie bereikšmius dalykus, kurių negali-
me pakeisti.

Didžiąją laiko dalį mūsų protą yra
užguliosios tos pačios mintys, daugiau-
sia tai – neigiamų minčių kratinys. Besi-
sukant mintims apie praeities įvykius,
dėl kurių patyrėme nemalonių išgyve-
nimų, apie dabartį, kuri šiuo metu taip
pat kelia neišvengiamą stresą, ir nerimą
dėl ateities, ar viską sugebėsiu padaryti,
ar pasieksiu tikslus, ar išlaikysiu egzami-
nus, baigsiu mokslus, prisitaikysiu nau-
jame darbe. Visa tai užgožia gyvenimo
grožį, kurį pastebėti galime net praeivio
šypsenoje, ir atima galimybę džiaugtis
akimirka čia ir dabar. Viskas prasideda
nuo mąstymo. Išmokę valdyti protą,
tapsime savo gyvenimo valdytojai.

Williamas Jamesas, XIX a. antros pu-
sės amerikiečių filosofas ir psichologas,
yra pasakęs: „Daugybė žmonių kūnu ir
protu gyvena labai ribotoje savo gali-
mybių erdvėje. Tačiau kiekvieno viduje
yra tokia gyvybės talpykla, kokios mes
net negalime įsivaizduoti.“ Kad galėtumė
išlaisvinti šią savo vidinę gyvybės
jėgą, reikia nuraminti mintis ir suvokti
banguojantį gyvenimą tokį, koks jis yra
būtent dabar.

Norint daugiau šypsotis, gyventi šia
akimirka ir skaidrinti dieną optimizmu,
mažiau nerimauti ir ramiai, racionaliai
priimti viską, kas vyksta čia ir dabar, iš-
mokyti valdyti stresą ir tinkamai reaguoti
į emocijas, reikia atsiduoti sau, pažinti
save ir susitelkti lavinant proto galią.

Sąmoningumo meditacija (angl.
Mindfulness) – būtent ir yra praktika,
padedanti išmokyti valdyti stresą, ramiai

reaguoti į besikeičiančias mintis, emoci-
jas, įvykius, paleisti praeitį, ramiai žvelgti
į ateitį ir, svarbiausia, gyventi dabar,
priimti kas vyksta čia ir dabar taip, kaip
yra, be nerimo ir baimės. Ši meditacijos
forma yra įrankis siekiantiems ugdyti
sąmoningumą, sutelktumą, nes kartu
su tuo ateina ir atsakymai, kaip pasiek-
ti tai, ko norime, kaip atsiduoti tikslui
ir darbui. Kaip išmokyti būti su savimi,
džiaugtis savo pačių draugija ir būti
laimingiems, neieškant laimės išorėje,
mus supančioje aplinkoje, nesiejant to
su kitais žmonėmis.

Sąmoningumo meditacija šiuo
metu yra pasiekusi populiarumo aukš-
tumas ir dažnai taikoma gydant de-
presiją, nerimo ir kitus psichologinius
sutrikimus. Ji plačiai paplitusi visuome-
nėje ne tik kaip gydymo priemonė, bet
ir kaip savimonės ugdymo, asmenybės
tobulinimo praktika (*mindfulness*). Šį
ugdymo būdą ne vienus metus naudoja
ir kai kurių užsienio šalių kariuomenės,
pavyzdžiui, JAV NAVY Seals pajėgos,
taip pat jis taikomas visiems kariams,
kurie ruošiasi vykti į misijas. Ši praktika
po truputį skinasi kelią ir Lietuvos kraš-
to apsaugos sistemoje. Generolo Jono
Žemaičio Lietuvos karo akademijos psi-
chologės-psichoterapeutės mjr. Rositos
Kanapeckaitės dėka meditacija prakti-
kuojama ir šioje aukštojoje mokykloje.
Tad maloniai kviečiame Akademijos
bendruomenės narius prisijungti, apsi-
lankyti kiekvieną trečiadienį 16.00 val.
ramovėje vykstančiuose meditacijos
užsiėmimuose. Valdyk mintis, būk čia ir
dabar!

X atviras karių bokso turnyras Lietuvos šimtmečiui paminėti

Krn. Vytautė KUPČIŪNAITĖ, krn. Povilas MASIONIS

Lietuvos kariuomenės šimtmečiui paminėti Generolo
Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija 2018 m. lapkričio
20–22 d. surengė atvirą karių bokso turnyrą. Jame
aktyviai dalyvavo ir Akademijos kariūnai, vadovaujami
bokso trenerio Zinovijaus Gricko. Be galo džiugu, kad visi
jie užėmė prizines vietas ir iškovojo medalius.

Sveikiname turnyro nugalėtojus krn. Vytautę
Kupčiūnaite, krn. Arūną Garšvą ir krn. Eisvydą Krauzą
ir prizininkus, užėmusius garbingą trečiąją vietą, krn.
Viktorą Makarovą ir krn. Gabrielį Tarasevičių.

Šie metai atviro karių bokso turnyro
organizatoriams ir dalyviams yra simbo-
liniai, nes šiemet švenčiamas jo jubilie-
jus – dešimtosios metinės.

Šio turnyro pagrindinis organizato-
rius Generolo Jono Žemaičio Lietuvos
karo akademijos bokso treneris Zinovi-
jus Gricko, jam pasibaigus, šypsodama-
sis pasidalijo ryškiausiais įspūdžiais:

„Aš vis dar negaliu atsigtai po šio
nerealaus renginio, dar galva verda nuo
minčių. Tai buvo vienas geriausių tur-
nyrų istorijoje tiek dėl didelio dalyvių
skaičiaus, tiek dėl puikaus Akademijos
sportininkų pasirengimo varžyboms.
Esu be galo laimingas turėdamas tokią
komandą, kuri įrodė savo pranašumą, ir
tokius auklėtinius, kurie pasikabino ant
kaklų garbingai pelnytus medalius. No-
riu padėkoti visiems už atsidavimą bok-
sui ir vertybėms, kurias pademonstravo
mūsų sportininkai, – discipliną, pagarbą
varžovui, valią ir ryžtą. Kiekvienas bok-
sininkas varžyboms atidavė visą save, ir
tai mačiau ne tik aš, bet ir stebintys jas
kariūnai, kurių palaikymas šiemet buvo
toks didelis, kad priminė publikos reak-
ciją tarptautiniuose renginiuose. Noriu
pabrėžti, kad čia, Karo akademijoje, to
niekada nebuvau matęs.“

Didelio susidomėjimo sulaukęs ren-
ginys pritraukė visą Karo akademijos
bendruomenę stebėti karių, atvykusių iš
įvairių Lietuvos kariuomenės batalionų ir
bokso klubų, įtemptų sporto kovų.

Pirmąją vietą užėmęs antrakursis
Arūnas Garšva taip pat pasidalijo savo
įspūdžiais, papasakojo apie turnyrą ir pa-
siruošimą jam: „Prieš varžybas mane, kaip
ir kiekvieną sportininką, kamavo šioks-
toks jaudulys, tačiau apskritai jaučiausi
pasirėngęs ir gana tvirtas, nes prieš atvi-
rą bokso turnyrą daug treniravomės su
bokso treneriu Zinovijumi Gricko. Be to,
jaučiau didelį savo kuopos ir net beveik
viso Kariūnų bataliono, atėjusio į varžy-

bas, palaikymą. Tai, žinoma, turėjo įtakos
mano motyvacijai stengtis nugalėti. Užė-
męs turnyre pirmąją vietą, nesijaučiu iš-
skirtiniu – juk tai tik dar vienos varžybos,
bet neneigiu, kad esu laimingas, nes nie-
ko nėra geriau, kai, įdėjęs daug pastangų
ir darbo, galiausiai pasieki pergalę.“

Akademijos bendruomenė džiau-
giasi kariūnų sporto laimėjimais ir svei-
kina visus Lietuvos kariuomenės šimt-
mečio proga.

ŠAUKTINIAI – ne tik atliekantys karo tarnybą, bet ir siekiantys mokslo...

Krn. Ieva MAŽLEKAITĖ

Šį rudenį, spalio 15 d., Lietuvos karo akademijos bendruomenę papildė 15 nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos (toliau – NPPKT) karių – 7 merginos ir 8 vaikinai, kuriuos kuruoja Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centras. Šie NPPKT kariai, dar būdami moksleiviais, svajojo studijuoti Akademijoje, tačiau jiems čia įstoti nepavyko dėl neįvykdytų reikalavimų (nelaikė (neišlaikė) lietuvių kalbos ar matematikos valstybinio egzamino arba nesurinko minimalaus konkursinio balo – 3,6).

Vis dėlto šiems jaunuoliams buvo suteikta galimybė įgyvendinti savo svajonę – atliekant NPPKT, mokytis LKA ir tuo pačiu metu pagerinti istorijos, matematikos ir lietuvių kalbos žinias, kad kitais metais perlaikę šių mokomųjų dalykų valstybinius egzaminus gautų geresnius įvertinimus ir turėtų teisę dalyvauti stojančiųjų į LKA konkurse. Be to, pažymėtina, kad, įgijus pagrindinį karinį parengtumą, jiems prie konkursinio balo papildomai dar bus pridėta po 0,5 balo.

Daugiau nei dvi savaites jaunuoliai uoliai mokėsi rikiuotės elementų, o

spalio 31 d. Lietuvos karo akademijoje iškilmingai prisiekė tarnauti Lietuvai 11 NPPKT karių, kuriems buvo suteiktas jaunesniojo eilinio laipsnis, dar 4 kariai buvo prisiekę anksčiau (Krašto apsaugos savanorių pajėgose). Pirmą kartą Akademijos istorijoje čia pradėjo mokytis šauktiniai, ketinantys įgyti pradinį karinį parengtumą, išlaikyti egzaminus ir kitais metais tapti I kurso kariūnais.

11 karių, ištarę priesaikos žodžius, visam gyvenimui įsipareigojo ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai, negailėdami jėgų ir gyvybės ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę, sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo vadų įsakymus, saugoti visas patikėtas paslaptis, būti dori ir garbingi Lietuvos kariai.

Ceremonijoje dalyvavo Lietuvos karo akademijos ir Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centro vadovybė, Akademijos kariai ir kariūnai, darbuotojai, prisiekiančių NPPKT karių tėvai ir artimieji.

Po ceremonijos NPPKT karius pasveikino Akademijos viršininkas brg.

Giedrės Maksimovicz nuotraukos

gen. Algis Vaičieliūnas. „Džiaugiamės, kad radome būdą, kaip ambicingam ir tikslą turinčiam jaunimui padėti tapti karininkais, – sakė, kreipdamasis į prisiekusiuosius, generolas ir pabrėžė tikėjimą jų nuoširdžiu noru atlikti privalomąją karo tarnybą ir pareigą tėvynei, o kartu ir ryžtu įgyti žinių, kurios suteiks galimybę įstoti į Akademiją ir joje studijuoti, o po ketverių metų tapti leitenantais. – Sveikinu ir linkiu tikėjimo ir pasitikėjimo einant pasirinktu kario keliu. Tegu jis būna lengvas, tiesus ir teisingas.“

NPPKT karius taip pat pasveikino ir palinkėjo neišsigąsti kilsiančių sunkumų tarnyboje ir kitų problemų, jas įveikti ir užtikrintai siekti užsibrėžto tikslo – pirmojo karininko laipsnio – Lietuvos kariuomenės Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centro viršininkas plk. Evaldas Stakaitis.

Lietuvos karo akademijos kapelionas Mindaugas Sabonis palaimino ir pasveikino karius, linkėdamas jiems likti tvirtiems ir tikėti savimi.

Po iškilmingos priesaikos ceremonijos NPPKT kariai, jų tėvai ir artimieji buvo pakviesti į LKA ramovę pabendrauti su Akademijos ir Kovinio rengimo centro vadovybe ir daugiau sužinoti apie 9 mėnesių trukmės karių tarnybą ir mokslus, kurie turėtų prasidėti lapkričio 5 d.

Tad sėkmės ir stiprybės, NPPKT kariai!

Nešama Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centro vėliava

Įveiktas dar vienas kliūčių ruožas – KARIŪNŲ UNIVERSITETINĖ PRAKTIKA

Krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ, dr. Vladas TUMALAVIČIUS

Mokslo ir studijų misija – padėti užtikrinti šalies visuomenės, kultūros ir ūkio klestėjimą, būti kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio visaverčio gyvenimo atrama ir paskata, tenkinti prigimtinį pažinimo troškimą. Lietuvos mokslo ir studijų politika laiduoja mokslo ir studijų kokybę, visų šalies piliečių lygias teises į aukštąjį išsilavinimą ir sąlygas geriausiems jų dirbti mokslinį darbą, siekti mokslinio ir kūrybinio tobulėjimo. Šios politikos įgyvendintojai rūpinasi mokslo ir studijų sistemos atitiktimi visuomenės ir ūkio poreikiams, remia jos atvirumą ir integraciją į tarptautinę mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo erdvę. Darni mokslo ir studijų sistema užtikrina žinių visuomenės plėtrą, žiniomis grįstos ekonomikos stiprėjimą ir tolygią šalies raidą, dinamišką ir konkurencingą šalies ūkio gyvenimą, socialinę ir ekonominę gerovę, sudaro sąlygas ugdyti kūrybingą, išsilavinusią, orią, etiškai atsakingą, pilietišką, savarankišką ir verslią asmenybę, puoselėti civilizacinę Lietuvos tapatybę, palaikyti, plėtoti ir kurti šalies ir pasaulio kultūros tradicijas. Būtent į tai atsižvelgiant ir organizuojamas vienas svarbiausių universitetinių studijų proceso Karo akademijoje etapų – mokomoji praktika.

Krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ apie šią praktiką surinko kelių Saulės mūšio kuopos kariūnų atsiliepimus ir šiandien teikia „Kariūno“ skaitytojams.

153-iojo būrio

krn. Mindaugas JEFIŠOVAS
(atliko praktiką NATO Energetinio saugumo kompetencijos centre)

Visi IV kurso kariūnai nekantriai laukia 6 savaites trunkančios universitetinės specialybės praktikos pradžios. Praktikos vietų įvairovė gana didelė, bet, žinoma, dauguma jų daugiau ar mažiau yra susijusios su krašto apsaugos sistema, nors ja ir neapsiribojama. Praktikos vietos pasirinkimą daugiausia lemia bakalauro baigiamojo darbo tema, tačiau, iš siūlomo sąrašo išsirinkęs konkrečią, gali asmeniškai susisiekti su norima institucija ir prašyti, kad priimtų praktikos atlikti (pvz., Seime, Užsienio reikalų ministerijoje).

Mano baigiamojo darbo tema – energetikos infrastruktūros vaidmuo (ir kaita) karinių konfliktų metu – paskatino rinktis praktikai atlikti NATO Energetinio saugumo kompetencijos centrą (EN-

SECCOE), dėl veiklos srities itin tinkamą žinioms šia tema kaupti.

Rugsėjo 17 d. atvykusį į šį centrą mane pasitiko ir pasveikino Strateginės analizės skyriaus darbuotojas, paskirtas mano specialybės praktikos, kuri turėjo trukti 6 savaites, vadovu. Jis pristatė centro tikslus, uždavinius ir misiją. Šio centro tikslas – remti NATO valstybių narių, partnerių ir kitų civilinių ir karinių organizacijų pajėgumų plėtos ir stiprinimo procesą, didinti misijų efektyvumą, laiku teikti išsamias žinias visais energetinio saugumo klausimais.

Vienas svarbesnių mano praktikos tikslų buvo rengti bakalauro baigiamąjį darbą, tačiau lygiagrečiai buvo skirta ir kitų užduočių. Pirmiausia susipažinau su institucija, jos veiklos ribomis, persona-

lu, tikslais ir siekiais. Buvau pasirengęs kuo daugiau sužinoti apie energetinį saugumą, gilindamasis į detales ir niuansus, užsienio šalių (daugiausia NATO narių) reakciją į grėsmes ir atitinkamus saugumą užtikrinančius veiksmus.

Turėjau puikią galimybę diskutuoti su energetinio saugumo profesionalais, tiek lietuviais, tiek užsieniečiais. Įgytos žinios ir patirtis leido plačiau suvokti šios specifinės srities svarbą pasaulyje. Kiekvieną savaitę susitikdavau su savo praktikos vadovu tam tikram rengiamo bakalauro darbo etapui aptarti. Jis suteikdavo reikiamos informacijos ir nukreipdavo tinkama linkme, todėl didesnių problemų tiek dėl bakalauro darbo, tiek dėl praktikos nekilo.

Neblogai susipažinau su šia institucija ir darbuotojais. Jie buvo malonūs ir, kai prireikdavo pagalbos, nuoširdžiai padėdavo. Įgytas praktines ir teorines žinias laikau labai vertingomis ir būsimiems Karo akademijos ketvirtakursiams rekomenduoju atlikti praktiką NATO Energetinio saugumo kompetencijos centre, jeigu jų darbo tema atitinka šio centro veiklos kryptis.

Vienas didesnių praktikos trūkumų – tai, kad ji yra gana trumpa. Vos tik „apšilus“ ir perpratus darbo subtilybes, teko tvarkyti jos baigimo dokumentas. Vis dėlto tai nesutrukdė pasisemti pakankamai žinių, įgyti atitinkamų įgūdžių. Paskutinę dieną centro kolektyvas surengė atsisveikinimo pobūdį ir, įteikęs praktikos atestatą bei simbolinę dovaną, išlydėjo tęsti bakalauro rengimo darbo ir studijų Karo akademijoje.

151-ojo būrio

krn. Ignas PILKAITIS
(praktiką atliko Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų batalione)

Norėčiau papasakoti apie savo praktiką Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų batalione, Alytuje.

IV kurse atliekantys mokomąją universitetinę praktiką kariūnai jos vietas renkasi pagal studijų programą „Gynbos ir saugumo institucijų valdymas“. Atsižvelgdamas į tai ir norėdamas įgyti daugiau būrio vadui reikalingų kompetencijų ir patirties, nutariau praktiką atlikti šiame kariuomenės dalinyje.

Atvykęs į Ulonų batalioną, iš pradžių susidūriau su įvairiomis administracinėmis problemomis, bet jau kitą dieną sėkmingai pradėjau savo praktiką sunkiosios ginkluotės kuopoje ir buvau paskirtas į prieštankinį būrį. Su šiuo būriu per šešias praktikos savaites dalyvavau įvairiuose mokymuose ir pratybose, pavyzdžiui, „leties (angl. *Javelin*) smūgis“ 2018“, kuriose prieštankinio būrio kariai ugdė ištvermę – palikę savo transporto priemones, pėsčiomis per miškus pasiekė pasalos vietą. Verta paminėti, kad viena „Javelin“ raketa sveria apie 16 kg, todėl karius tai buvo tikrai didelis iššūkis. Šiose pratybose dalyvavau kaip stebėtojas-vertintojas, todėl turėjau puikią progą stebėti iš šalies, kaip PKT kariai dirba mūšio lauke. Tačiau didžiausią įspūdį man paliko pratybos su JAV kontingento kariais Lietuvos kariuomenės Centriniam poligone. Mūsų prieštankinis būrys buvo priskirtas prie JAV karių kuopos. Kartu su savo būrio vadu buvau, kai JAV kuopos vadai bendradarbiauti su amerikiečiais, planuoti užduotį. Vis dėlto pagrindinis mano darbas buvo pasitelktus įgytas anglų kalbos žinias vertėjauti lietuviams karius. Tai buvo tikrai labai vertinga patirtis! O pratybų pabaigoje su JAV kariais netgi apsikeitėme savo dalinio antsiuvais.

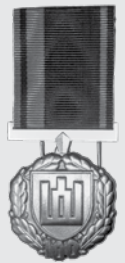
Praktikos metu daug laiko skyriau administracinei kuopos veiklai, dalyvavau kuopos valdymo grupės susirinkimuose, juose pamačiau, kaip jai vadovaujama ir vykdoma kuopos kontrolė, kaip priimami administraciniai sprendimai. Be abejo, negalėjau pamiršti ir savo baigiamojo bakalauro darbo, tad daugiausia laisvo laiko paaukojau būtent jam.

Mano nuomone, praktika kariūnams labai reikalinga kaip būsimų būrių vadų

AKADEMIJOS PULSAS

Lietuvos kariuomenės **MEDALIŲ** karius ir civiliams „100 METŲ ATKURTAI LIETUVOS KARIUOMENEI“:

plk. ltn. **Darius AUKŠČIONIS**;
dim. plk. ltn. dr. **Gintautas SURGAILIS**;
plk. **Darius VAICIKAUSKAS**;
brg. gen. **Algis VAIČELIŪNAS**

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos **MEDALIŲ „UŽ UOLUMĄ“**:

mjr. **Regimantas BALIUS**;
Jūratė BARZDIENĖ;
Jolanta BUDREIKIENĖ;
prof. habil. dr. **Gediminas DUBAUSKAS**;
mjr. **Linas DUNGVECKIS**;
prof. dr. **Aušrius JUOZAPAVIČIUS**;
doc. dr. **Jelena KAZIMIANEC**;
ats. kpt. doc. dr. **Rolanda KAZLAUSKAITĖ MARKELIENĖ**;
Lidija KLEVOGINA;
prof. habil. dr. **Borisas MELNIKAS**;
ats. kpt. prof. dr. **Audronė PETRAUSKAITĖ**;
doc. dr. **Dalia PRAKAPIENĖ**;
prof. dr. **Virgilijus PUGAČIAUSKAS**;
prof. dr. **Rasa SMALIUKIENĖ**;
srž. **Audrius TAMAŠAUSKAS**;
mjr. **Ričardas UZELKA**;
Liudas ZDANAVIČIUS

tobulėjimo proceso dalis. Ją atliekantys kariūnai turi puikią galimybę tiesiogiai susipažinti su kariuomene, į kurios dalinius bus paskirti baigę Karo akademią, kasdienėmis problemomis, sužinoti, kaip jos sprendžiamos, bet svarbiausia – pabendrauti, leisti laiką su eiliniaisiais kariais ir puskarininkiais, kitaip tariant, su žmonėmis, kuriems teks vadovauti.

153-iojo būrio

krn. Julija TUNEVIČ

(praktiką atliko Gruzijos Davido Agmashenebelio nacionalinėje gynybos akademijoje)

Lietuvos karo akademijos bendradarbiavimas su Gruzijos Davido Agmashenebelio nacionaline gynybos akademija vyksta nuo 2014 m. Joje praleidau tris rudens semestro savaites ir atlikau mokomąją universitetinę praktiką – rinkau informaciją savo bakalauro baigiamajam darbui Sakartvelo (Gruzijos) ir NATO karinio bendradarbiavimo tema.

Į Davido Agmashenebelio nacionalinę gynybos akademiją atlikti universitetinės praktikos vykau konkrečiai žinodama, kokių tikslų sieksiu. Praktiką vertinau ir suvokiau kaip aktyvų edukacijos procesą, kuris leidžia pasisemti naujų žinių, kaupti medžiagą savo baigiamajam bakalauro darbui ir įgyti vertingos patirties.

Žinoma, man buvo priskirtas baigiamąjo darbo vadovas, jam padedant pasirinkta tema atlikau nustatytas užduotis, rinkau duomenis, susitikau su Gruzijos gynybos politikos ir saugumo

ekspertais surengusi ekspertinį baigiamąjo darbo interviu, lankiausi vyriausybiniuose ir nevyriausybiniuose organizacijose, valstybinėje įmonėje STC DELTA, kuri gamina ir tobulina kariuomenei skirtus produktus: šarvuotus DIDGORI, įvairių ginkluotę, pajėgų apsaugos priemones. Ten trumpai buvo pristatytas darbo procesas, pagrindinės gamyklos funkcijos, pirkėjai, projektai ir uždaviniai, parodytos dirbtuvės, dalis technikos ir ginkluotės. Fotografuoti buvo uždrausta, kadangi buvo rodomos naujo pavyzdžio kovos mašinos. Dauguma pagamintos technikos, kovos mašinų ir ginkluotės eksportuojama į Saudo Arabiją.

Įsimintina buvo išvyka į NATO ir Gruzijos jungtinio karinio rengimo ir vertinimo centro (NATO-Georgian Joint Training and Evaluation Center (JTEC)) vadovietę Krtsanisi vietovėje. Jungtinio pratybų ir vertinimo centro įsteigimas yra viena iš NATO ir Gruzijos karinio bendradarbiavimo priemonių, dėl kurių buvo sutarta NATO viršūnių susitikime Velse praėjusiais metais. Centro paskirtis – nustatyti Gruzijos kariuomenės karinio rengimo prioritetus, vertinti karinių vienetų pa-

sirengimą dalyvauti tarptautinėse operacijose, jų atitiktį NATO procedūroms ir pan. Labai plačiai man buvo pristatyta jo struktūra, veikla, funkcijos, tikslai, atsakyta į rūpimus klausimus.

Taip pat lankiausi NATO ir ES informacijos centre, kuris yra viešosios teisės juridinis subjektas, įsteigtas 2005 m. Jo tikslas – plėsti Gruzijos visuomenės žinias apie NATO ir ES ir skatinti gyventojų sąmoningą paramą Gruzijos europinei ir euroatlantinei integracijai.

žinių ir naudingos patirties. Turėjau galimybę susipažinti su kitokia, Rytų šalims būdinga, kultūra ir gyvenimu, kuris labai skiriasi nuo mūsų kasdienybės.

Gruzinais garsėja savo svetingumu ir draugiškumu, todėl ši šalis paliko gausybę įspūdžių, teigiamų emocijų. Toks bendradarbiavimas akademijoms leidžia ne tik palaikyti glaudų draugišką ryšį, bet ir plėsti tiek kultūros, tiek studijų dalykų žinias.

151-ojo būrio

krn. Dovydas GALGDYS

(praktiką atliko Viešojo saugumo tarnyboje prie Vidaus reikalų ministerijos)

Mokomąją universitetinę praktiką atlikau Viešojo saugumo tarnyboje prie Vidaus reikalų ministerijos (VRM). Tai nuolatinės specialiosios parengties valstybės įstaiga, kurios paskirtis – atkurti ir (ar) užtikrinti viešąją tvarką ypatingų ir ekstremalių situacijų atvejais, o karo metu ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ginti Lietuvos valstybę, atlikti kitas įstatymų nustatytas funkcijas.

Atlikdamas praktiką, turėjau galimybę susipažinti su šios tarnybos veikla, struktūra, ginkluote ir technika. Taip pat suvokiau, kokią svarbią vietą VST užima užtikrinant Lietuvos ir jos piliečių saugumą. Tarnybos Vilniaus dalinyje nebuvo sunku įsilieti į kolektyvą. Visur buvau laukiamas ir maloniai sutiktas. Per 6 praktikos savaites perėjau visas VST kuopas ir štabą. Taigi, galėjau išsamiai susipažinti su kiekvienos VST kuopos ir štabo veikla ir funkcijomis. Teko apsilankyti ir įkalinimo įstaigoje, Lukiškių tardymo izoliatoriuje, susipažinti su Policijos departamento veikla, dalyvauti teismo procese. Be to, turėjau išskirtinę galimybę išbandyti naujas vandens patrankas

– iš jų ne tik „pašaudyti“, bet ir pačiam patirti jų poveikį patalpoje (žinoma, pasirūpinus visomis reikiamomis apsaugos priemonėmis).

Didžiausią įspūdį paliko VST pareigūnų draugiškumas, noras kuo išsamiau supažindinti su savo veikla ir padėti į ją įsilieti. Tik gaila, kad dėl tam tikrų teisinių ir saugumo sumetimų ne viskas pavyko. Visgi praktika Viešojo saugumo tarnyboje man tikrai buvo visiškai nauja patirtis.

151-ojo būrio

krn. Gytis KANAPECKAS

(praktiką atliko Algirdo mechanizuotajame pėstininkų batalione)

Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono štabo S3 skyriuje mano praktikos vadovu buvo paskirtas Karo akademijos absolventas, Štabo S3 skyriaus operacijų karininkas. Jo dėka mano praktikos laikas buvo išnaudotas tiksliai, o skirtos užduotys leido įsigilinti į bataliono veiklą, pradedant nuo paprasčiausių techninių darbų iki pratybų organizavimo ir karinio rengimo planavimo.

Visas jo personalas pasitiko svetingai, noriai dalijosi savo patirtimi. Praktikos metu dalyvavau štabo susirinkimuose, kas leido greičiau susipažinti su skyrių užduotimis ir kasdieniais klausimais, savarankiškai studijavau standartinės veiklos procedūras, atlikau nemažai techninių darbų, tokių kaip pristatymų rengimas ir vertimas į anglų kalbą, skyriui reikalingo aprūpinimo paraiškų pildymas, vykdomų užduočių standartų rengimas ir taip toliau. Jau antrą praktikos savaitę dalyvavau štabų mokymuose. Pamačius, kokį didelį darbą atlieka štabas priimdamas sprendimus. Turėjau galimybę prisidėti prie

taktinių pratybų be padalinių planavimo, deja, jos vyko iš karto po praktikos, todėl įvertinti, kaip man sekėsi, negaliu.

Daug dėmesio man, kaip praktikančiui, skyrė ne tik praktikos vadovas, bet ir kiti S3 skyriaus inžinerijos karininkai. Buvo rengiami neformalūs pokalbiai apie būrio vado pareigų svarbą, jų ypatumus, personalo ir laiko valdymą, lyderystę, informacines technologijas, kitus svarbius dalykus, kurie būtini einant būrio vado pareigas. Taip pat aktyviai skirstė užduotis, kurios padėjo aiškiau suvokti AMPB valdymo, karinio rengimo organizavimo, pasirengimo pratyboms principus ir kt. AMPB štabo S3 skyrius buvo puiki praktikos vieta, jo veikla motyvavo siekti aukščiausių tikslų grįžus į Akademią.

151-ojo būrio krn. Giedrė GRIGŪNAITĖ

(praktiką atliko Lietuvos kariuomenės Gynybos štabe)

Gynybos štabas – Lietuvos kariuomenės sudedamoji dalis. Jis atsakingas už Lietuvos kariuomenės pajėgų operatyvinio ir strateginio lygmens planavimą, plano vykdymą ir kontrolę. Gynybos štabą, tiksliau – Gynybos štabo Personalo ir administravimo valdybos J1 karo tarnybos ir personalo skyrių, pasirinkau praktikai atlikti dėl noro susipažinti su jo veikla, pamatyti iš arti, kaip veikia aukščiausio lygio Lietuvos kariuomenės dalinys. Tai, ką pamačiau, sužinojau, patyriau, pranoko visus mano lūkesčius.

Šios organizacijos kultūrą galėčiau apibūdinti kaip itin draugišką, turinčią savitas tradicijas. Personalas, PKT kariai ir civiliai darbuotojai – uolūs, motyvuoti,

bendradarbiaujantys, geranoriški ir supratingi. Apie darbą, gautas užduotis galėčiau pasakyti, kad jos nebuvo itin sudėtingos ir jų nebuvo labai daug. Teko sudaryti Lietuvos ir užsienio karių apdovanojimų suvestinę, prisidėti prie pareigybių nuostatų rašymo, padėti tvarkyti karių bylas, turėjau galimybę dalyvauti Jungtinio operacijų centro rengiamuose instruktažuose.

Ekskursijoje po Gynybos štabą buvau išsamiau supažindinta su kiekvienos jo valdybos darbo specifika. Dėl praktikos vadovės geranoriškumo galėjau nemažai laiko skirti savo baigiamojo bakalauro darbo rašymui ir reikiamos informacijos rinkimui. Labai džiaugiuosi sužinojusi, kaip iš tiesų funkcionuoja Gynybos štabas, koks yra atsakingas ir sudėtingas ten tarnaujančių karininkų ir puskarininkų darbas.

Siūlyčiau, jei tik yra galimybė ir atitinka bakalauro darbo tematiką, praktiką atlikti Gynybos štabe (kariūnai ten tikrai yra laukiami!) ir pamatyti Lietuvos kariuomenę iš kitos perspektyvos.

153-iojo būrio krn. Raminta BANIŠAUSKAITĖ

(praktiką atliko Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Užsienio reikalų komitete)

Praktiką atlikau Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Užsienio reikalų komitete (LRSK URK), konkrečiau – komiteto biure. LRSK URK funkcijos yra svarstyti projektus ir rengti išvadas dėl Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ratifikavimo, kitų Seime svarstomų užsienio politikos klausimų ir įstatymų, kartu su valstybinėmis ir visuomeninė-

mis organizacijomis palaikyti ir plėtoti ryšius su Lietuvos išeiviais, jų organizacijomis užsienyje, taip pat lietuviais, gyvenančiais už Lietuvos ribų.

Atlikdama praktiką susipažinau su LR Seimo funkcijomis, sudėtimi, jo komitetais. Teko dalyvauti plenariniuose posėdžiuose, stebėti sprendimų priėmimo procesą ir labiau įsigilinti į jo funkcijas. LRS URK dalyvavau ir komiteto posėdžiuose, mačiau, kaip priimami sprendimai, teikiamos išvados.

Konkrečiai LRSK URK biure domėjaisi, kaip rengiami išvadų projektai, kokia yra biuro sudėtis ir kokios kiekvieno darbuotojo pareigos. Atlikau praktikos vadovo (biuro vedėjo) ir kitų biuro darbuotojų pavestas užduotis, kurios padėjo perprasti šio biuro veiklą.

URK nariai ir biuro darbuotojai buvo labai geranoriški, didžiausią įspūdį paliko draugiškas ir supratingas kolektyvas. Man pavestos užduotys buvo naudingos ir įdomios, kompetentingi biuro darbuotojai ir komiteto nariai stebino savo srities išmanymu.

153-iojo būrio krn. Dovydas BARAVYKAS

(praktiką atliko Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamente)

Ketvirto kurso praktiką rugsėjo 17–spalio 26 d. atlikti pasirinkau Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamente (LK SKD), nes, mano manymu, čia galėjau įgyti daugiausia naudingos patirties ir surinkti medžiagos savo baigiamajam bakalauro darbui.

Šioje institucijoje praktiką atlikome keturiese. Jau pirmąją dieną buvome

supažindinti su visų LK SKD skyrių (Informacinių operacijų, Planavimo ir analizės, Karinių viešųjų ryšių ir Pilietiškumo ugdymo) darbuotojais, bet paskirti į skirtingus skyrius. Aš šešias savaites dirbau Informacinių operacijų skyriuje, kurio personalas – tikrai profesionalai, puikūs savo srities specialistai. Be to, kiekvienam iš mūsų buvo paskirtas praktikos vadovas. Mano praktikos vadovas pateikė man nemažai labai naudingos informacijos apie Ukrainą ir jos žiniasklaidą bakalauro darbo tema.

Be veiklos LK SKD, mums buvo surengta keletas pažintinių išvykų. Pirmąjį kartą su mus kuruojančiu karininku nuvykome į Šiaulius, kur jis vienoje gimnazijoje turėjo skaityti paskaitą mokytojams, po to – į Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų bazę

PAŽINTIS SU AKADEMIJA

Karinė savaitė LKA

Krn. Povilas MASIONIS

Lietuvos karo akademijoje lapkričio 12–16 d. buvo įgyvendinamas projektas „Savaitė aukštojoje mokykloje“. Jo dalyviai Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleiviai Aurimas Sičiūnas, Lukas Makaravičius, Marius Barzdelis ir Kristupas Šimonis kartu su II kurso Durbės mūšio kuopos kariūnais dalyvavo pratybose, klausėsi Akademijos dėstytojų paskaitų.

Kristupas Šimonis pasidalijo savo įspūdžiais: „Savaitė Karo akademijoje buvo tikrai įdomi. Pamačiau tai, ką ir tikėjaisi pamatyti, bet kartu pastebėjau ir daug ką nauja. Paskaitos, be abejo, buvo labai įdomios ir įtraukiančios. Disciplina ir tvarka, palyginti su civilio žmogaus gyvenimu, – tai kaip diena ir naktis, todėl akademijoje iš pradžių jaučiausi lyg patekęs į kitą pasaulį – viskas vyksta pagal griežtas taisykles ir nustatytą dienotvarkę. Tai su laiku pradeda vertinti. Maistas toks, kokio ir tikėjaisi, „ne aukščiausios klasės restoranai“, bet tikrai subalansuotas. Sportas karo akademijoje yra aukšto lygio ir būtent čia supratau, kad mano fizinis pasirengimas nėra toks geras, tad yra kur tobu-

Zokniuose. Ten buvome supažindinti su LK KOP orlaiviais, apžiūrėjome ir skrydžių valdymo bokštą. Kita išvyka buvo į SOP: čia nuo penktadienio ryto iki pietų praleidome laiką lauko šaudykloje, daugiausia šaudydami iš pistoletų „Glock-17“. Teko dalyvauti ir pratybose, vykusiose Vilniaus miesto savivaldybėje, „Perkūno bastionas 2018“. Pratybų dalyviai, Lietuvos organizacijų ir institucijų atstovai, sėmėsi žinių apie mobilizaciją ir pilietinį pasipriešinimą.

Praktikos LK SKD laikotarpiu gavome įvairiausių užduočių – nuo pristatymų rengimo iki, sakyčiau, kur kas „kūrybiškesnių“ pavidimų. Kai kuriuos vaizdo įrašus galite pamatyti paskyroje *karys.lt* Facebook. Kariūnams, kurie ateityje rinksis praktikos vietas, tikrai rekomenduoju LK SKD.

AKADEMIJOS PULSAS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos **GARBĖS ŽENKLU „UŽ UOLUMĄ“:**

Karl-Dieter ERKES;
ats. plk. ltn. Liudas GUMBINAS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininko **PADEKA:**

Jūratė BILINSKAITĖ;
Vilma ČARNECKIENĖ;
doc. dr. Giedrius ČESNAKAS;
Jelena DOKUTOVIČ;
doc. dr. Vidmantė GIEDRAITYTĖ;
krn. Arūnas GARŠVA;
doc. dr. Vytautas ISODA;
plk. ltn. Nerijus KAČKAUSKAS;
krn. Aidas LENKAUSKAS;
krn. Rasa MALAIŠKAITĖ;
krn. Povilas MASIONIS;
krn. Miglė MATAITYTĖ;
krn. Miglė PETREVIČIŪTĖ;
krn. Eimantas RAZMUS;
krn. Modestas RUDIS;
krn. Laurynas SALTONAS;
Brigita ŠABANAITĖ;
Krystyna ŠARČENKA;
krn. Viktorija ŠAUKLYTĖ;
krn. Justas ŠUKEVIČIUS;
Andrius TEKORIUS;
krn. Irenijus TREČIOKAS;
Arūnas TVERAGA;
srž. Tadas USTINAVIČIUS;
prof. dr. Aidas VASILIS VASILIAUSKAS

Lietuvos karo akademijos viršininko

VARDINĖMIS DOVANOMIS:

krn. Liveta ALEKSAITĖ;
Ingrida AMBRAZEVIČIENĖ;
prof. dr. Mantas BILEIŠIS;
vrš. Robertas DUBICKAS;
Aurika DUOBIENĖ
Rasa GUDŽIUVIENĖ;
krn. Morta JANUTĖNAITĖ;
doc. dr. Dileta JATAUTAITĖ;
Vilma KRINEVIČIENĖ;
Jurgita KUŽAITĖ;
Ernesta MAČIONYTĖ;
Milda MIRONAITĖ;
Ramunė ŠVILPAITĖ;
plk. Darius VAICIKAIŠKAS

Kariūnai – VALSTYBĖS PAŽINIMO CENTRE

Doc. dr. Vidmantė GIEDRAITYTĖ

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos I kurso kariūnai, studijuojantys pagal Nacionalinio saugumo ir gynybos programą, gruodžio 11 d. lankėsi Valstybės pažinimo centre, įsikūrusiame Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos rūmų ansamblyje, kur jiems buvo surengta speciali paskaita. Kariūnus lydėjo Strateginio valdymo katedros vedėja dr. V. Giedraitytė ir lektorius dr. V. Tumulavičius.

Paskaitos tikslas – išsamiau aptarti studijuojamą viešojo valdymo ir teisės pagrindų dalykų analizuojamus klausimus apie valdžios pasidalijimo principo esmę ir jo taikymą, valdžios institucijų funkcijas ir jų įgyvendinimo praktiką, tarpusavio ryšius, piliečių teises ir pareigas, jų užtikrinimo būdus, gyventojų įsitraukimo į valstybės valdymą galimybes.

Po paskaitos Valstybės pažinimo centre, kariūnai susipažino su prezidento institucijos istorija, jo veiklos ypatu-

mais, apžiūrėjo Lietuvos Respublikos prezidentams dovanotas užsienio svečių atminimo dovanas ir naują centro ekspozicijos parodą, dalyvavo švietimo seanse „Nepamirštos ateitys: Lietuvos šimtmečio vizijos“, kurio metu, pasitel-

kiant šiuolaikines informacines, garso ir vaizdo technologijas, lankytojai supažindinami su reikšmingiausiomis Lietuvos šimtmečio istorinėmis aplinkybėmis, tam tikriems laikotarpiams būdingais daiktais.

NACIONALINIO SAUGUMO IR GYNYBOS bakalauro studijų programa

Prof. dr. Mantas BILEIŠIS

Nacionalinio saugumo ir gynybos programa yra orientuota į akademinę kompetencijų, reikalingų Lietuvos kariuomenės karininkams, ugdymą. Studijuodami kariūnai įgis žinių apie Lietuvos viešojo valdymo sistemą, gynybos sektoriaus strateginio ir žmonių išteklių valdymo ypatybes, rizikos ir grėsmių analizės ir prevencijos gebėjimų, susipažins su pagrindiniais visuomenės, nacionalinio ir tarptautinio saugumo tyrimais, šiuolaikinėmis saugumo kaitos Lietuvoje ir jos regione tendencijomis. Visa tai leis jiems tapti išsilavinusiais lyderiais Lietuvos kariuomenės padaliniuose ir padės pagrindus, reikalingus siekiant toliau studijuoti socialinius mokslus ir karjeros kariuomenėje arba viešojo valdymo sektoriuje.

STUDIJOS trunka 7 semestrus. Pirmuosius 2 metus (keturis semestrus) kariūnai studijuos viešojo valdymo, saugumo, viešosios vadybos, nepaprastųjų situacijų valdymo dalykus. Trečiaisiais studijų metais jiems bus sudaryta galimybė vienam semestru vykti studijuoti į užsienio aukštąją karo mokyklą arba specializuotis renkantis saugumo institucijų vadybos arba grėsmių nacionaliniam saugumui prevencijos kompetencijas ugdančius dalykus, kaupti unikalių žinių bagažą ir pradėti rengti baigiamąjį darbą. Tais metais kariūnai taip pat atlieka karinę praktiką. Paskutinis semestras skirtas studijų praktikai ir baigiamojo darbo rengimui.

BAIGUSIEJI NACIONALINIO SAUGUMO IR GYNYBOS STUDIJŲ PROGRAMĄ įgis socialinių mokslų bakalauro kvalifikaciją.

PASIRINKĘ NACIONALINIO SAUGUMO IR GYNYBOS PROGRAMĄ kartu su kitais kariūnais studijuos karinį rengimą tiesiogiai remiančius dalykus: lyderystę, karo teoriją ir istoriją, komunikaciją. Programoje daug dėmesio skiriama anglų kalbos žinioms. Akademijoje kariūnams sudarytos išskirtinės sąlygos tobulinti anglų kalbos įgūdžius, labai gerai angliškai kalbantys gali programoje numatytą didelę studijų laiko dalį skirti antrajai kalbai (vokiečių, prancūzų ar rusų) mokytis.

Akademija ypatingą dėmesį skiria studijų tarptautiškumui. Kariūnai galės, kaip minėta, vieną semestrą studijuoti užsienyje, o Akademijoje studijuos užsienio aukštųjų karo mokyklų kadetai ir į Lietuvą atvykę studentai. Daugelį programos dalykų kariūnams dėstys užsienio – JAV, Nyderlandų, Ispanijos, Kroatijos, Belgijos, Italijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos – dėstytojai, mokslininkai, atitinkamų sričių ekspertai. Pakviesti Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos kariuomenės ir kitų valstybės institucijų pareigūnai pristatys įvairius praktinius dominančios veiklos aspektus.

TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ bakaluro studijų programa

Doc. dr. Giedrius ČESNAKAS

Lietuvos karo akademijos Tarptautinių santykių bakaluro studijų programa skirta vidaus ir tarptautine politika, tarptautiniais saugumo procesais besidomintiems jaunuoliams, savo gyvenimą norintiems susieti su tarnyba Lietuvos valstybei, prisiėmus atsakomybę vadovauti jos kariuomenės daliniams, ir svajojantiems apie karininko karjerą.

STUDIJŲ PROGRAMOS TIKSLAS

– ugdyti kritiškai mąstančias asmenybes, gebančias prisitaikyti prie kintančios aplinkos, pateikti nekonvencines įžvalgas. Ji atitinka NATO karininkams keliamus reikalavimus. Pagal šią programą ugdomi studijuojančiųjų gebėjimai analizuoti, orientotis greitai kintančiuose tarptautinės ir vidaus politikos procesuose, iš kurių kyla grėsmės mūsų valstybės ir jos sąjungininkų saugumui.

BAIGUSIEMS TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ BAKALAURO STUDIJAS SUTEIKIAMAS politikos mokslų bakaluro kvalifikacinis laipsnis. Po to jaunuoliai gali tęsti studijas Karo akademijos arba kitų Lietuvos universitetų magistrantūroje.

BAIGĘ KARININKO KARJERĄ tarptautinių santykių bakalaurai gali dirbti valstybės tarnyboje (ministerijose, joms pavaldžiose įstaigose ir departamentuose, savivaldybėse), valstybės žvalgybos ir saugumo institucijose, analitiniuose centruose, tarptautinėse organizacijose, privataus verslo sektoriuje, kur reikalingi analitiniai gebėjimai ir tarptautinių procesų vertinimo įgūdžiai.

STUDIJUODAMI KARIŪNAI SUSIPAŽĮSTA su tarptautinių santykių ir karo teorijomis, karybos istorija, jiems suteikiamos esminės žinios apie naujausius iššūkius tarptautiniam ir nacionaliniam saugumui: terorizmą, tarptautinį nusikalstamumą, energetinius, ekonominius, kibernetinius ir informacinius iššūkius. Tarptautinių santykių ekspertui ir karininkui būtina išmanyti įvairių pasaulio regionų politinius, ekonominius ir socialinius procesus, todėl į studijų programą įtrauktos konkrečių regionų studijos: Afrikos, Šiaurės Afrikos ir Vidurio Rytų, Rusijos ir Europos Rytų kaimynystės, Baltijos jūros šalių. Studijų programoje ypatingas dėmesys skiriamas tarptautinių organizacijų, ypač Jungtinių Tautų, NATO ir Europos Sąjungos, evoliucijos analizei, šių organizacijų veiklai ir bendradarbiavimui saugumo ir gynybos klausimais. Kariūnai įgyja pakankamai teorinių ir praktinių analitinių įgūdžių, kurie leidžia prognozuoti potencialius tarptautinių procesų raidos vektorius, taip pat visiems aukštąjį išsilavinimą turintiems asmenims būtinų ekonomikos, teisės, komunikacijos, lyderystės žinių.

Studijų programos dalykus, be Lietuvos karo akademijos dėstytojų, nuolat dėsto užsienio – Vakarų Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų – dėstytojai. Kariūnams suteikiama galimybė išvykti studijuoti pagal dvišalius mainus į Jungtinių Amerikos Valstijų Virdžinijos karo mokslų institutą, o pagal „Erasmus+“ programą – į Prancūzijos, Austrijos, Lenkijos ir kitų valstybių aukštąsias karo mokyklas.

GYNYBOS TECHNOLOGIJŲ VADYBOS bakaluro studijų programa

Prof. dr. Aidas VASILIS VASILIAUSKAS

Gynybos technologijų vadybos I pakopos universitetinių studijų programa skirta jaunuoliams, kurie domisi šiuolaikine ginkluote, informacinėmis technologijomis, pažangiomis vadybos technikomis, svajoja apie perspektyvią karininko karjerą, norėtų savo gyvenimą susieti su tarnyba Lietuvos valstybei, vadovauti jos kariuomenės daliniams, užtikrinantiems taiką ir stabilumą šalyje, regione ir pasaulyje.

ŠIOS STUDIJŲ PROGRAMOS TIKSLAS

– rengti kritiškai mąstančius, prisitaikančius prie kintančių aplinkos sąlygų, gebančius pateikti nestandartinius vadybos sprendimus vadus lyderius – profesionalus. Gynybos technologijų vadybos studijų programa atliepia vis augančius reikalavimus NATO šalių kariuomenėms. Pagal ją ugdomi gebėjimai taikyti adekvatus vadybos principus ir šiuolaikinės gynybos, informacines ir logistikos technologijas šalies saugumui užtikrinti.

BAIGUSIEMS GYNYBOS TECHNOLOGIJŲ VADYBOS STUDIJAS SUTEIKIAMAS verslo vadybos bakaluro kvalifikacinis laipsnis ir pirmasis karininko – leitenanto – laipsnis. Po bakaluro studijų jaunieji karininkai, nenutraukdami tarnybos Lietuvos kariuomenės daliniuose, gali tęsti mokslus Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos universitetinėse II pakopos studijose (magistrantūroje) arba kitų Lietuvos universitetų verslo vadybos magistrantūroje.

BAIGĘ KARININKO KARJERĄ GYNYBOS TECHNOLOGIJŲ VADYBĄ STUDIJA VĖ ABSOLVENTAI GALI DIRBTI IT saugumo vadovais, transporto operatoriais, ekspeditoriais ir logistikos vadybininkais transporto ir logistikos paslaugų sektoriaus įmonėse, IT specialistais, logistikos ir tiekimo grandinės vadybininkais kitų pramonės ir paslaugų šakų įmonėse.

KARIŪNAMS SUTEIKIAMA daug žinių apie naujausius iššūkius nacionaliniam saugumui: karines, ekonomines, kibernetines grėsmes ir terorizmą. Jie supažindinami su karo teorija ir karybos istorija. Daug dėmesio skiriama šiuolaikinės ginkluotės ir informacinių technologijų taikymui kovojant su šiomis grėsmėmis.

Ypatingas dėmesys šioje studijų programoje skiriamas vadybos krypties dalykams. Kariūnai studijuoja vadybą, logistiką, ekonomiką, finansų valdymą ir inovacijų vadybą. Pasirinkusieji logistikos specializaciją įgyja vežimo organizavimo, sandėlių ir atsargų, tiekimo grandinės valdymo, o kibernetinio saugumo specializaciją – kibernetinio karo, elektroninių valdymo sistemų ir kompiuterių tinklų valdymo įgūdžių.

Studijų metu jiems taip pat suteikiamos naujausios visiems karininkams būtinos teisės, komunikacijos, lyderystės ir užsienio kalbų (anglų, vokiečių, prancūzų, rusų) žinios.

Studijų programos, išeinamos per 3,5 m., dalykus nuolat dėsto kvietiniai Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos partnerių – Vakarų Europos ir Jungtinių Amerikos Valstijų aukštojo mokslo institucijų – dėstytojai. Pažangiausiems kariūnams suteikiama galimybė išvykti studijuoti pagal dvišalę mainų sutartį į JAV Virdžinijos karo mokslų institutą, o pagal „Erasmus+“ programą – į Prancūzijos, Austrijos, Čekijos, Lenkijos ir kitų valstybių aukštąsias karo mokyklas.

ATEINA LAIKAS RINKTIS...

Lieka tik keletas mėnesių, kai abiturientai paskutinį kartą užvers mokyklų duris. Ateina laikas rinktis studijų programą, universitetą, profesiją, ateitį... Įsivaizduojame, kaip sunku tai padaryti, juk galimybių tiek daug...

Atsakyk mintyse į keletą klausimų: ar tau patinka iššūkiai, ar nori išbandyti save, išmokti kritiškai mąstyti, gebėti spręsti problemas, ar nori būti stiprus tiek fiziškai, tiek morališkai, ar žavi partizanų istorijos, ar nori nuolat mokytis ir tobulėti, ar mėgsti keliauti? Jei bent į keletą atsakei TAIP, „pasimatuok“ studijas Karo akademijoje!

STUDIJOS KARO AKADEMIJOJE – TAI DU VIENAME!

Čia universitetinės studijos vyksta kartu su kariniu rengimu ir lyderio ugdymu. Baigusius universitetines pirmosios pakopos studijas suteikiamas kvalifikacinis bakalauro laipsnis. Be universitetinio išsilavinimo, kariūnai įgyja karininko profesiją ir jiems suteikiamas leitenanto laipsnis. Tai garantuos tarnybos vietą, orų atlyginimą, kuris augs laipsniškai priklausomai nuo kario laipsnio ir išstarnautų metų, suteiks teisę į karių socialines garantijas – pirmosios sutarties, maitinimosi, kelionės, būsto nuomos ir kitas išmokas.

Studijos Karo akademijoje finansuojamos iš valstybės biudžeto, tad kariūnai yra visiškai jos išlaikomi: aprūpinami gyvenamąja patalpa, apranga, kario ekipuote, jiems atlyginamos kelionės išlaidos, nereikia galvoti, ką valgyti pusryčiams, pietums ar vakarienei, nes karštas maistas 3 kartus per dieną jų laukia Akademijos valgykloje. Laisvalaikiu kariūnai gali užsiimti savo mėgstama veikla: jie laukiami ir sporto salėse, ir įvairiuose būreliuose (meno, sporto, karybos). Studijų metu jie patirs daug nerealių išbandymų: atliks šuolį parašiutu, ners į eketę, leis nuo pastato – ir daug kitų įdomių dalykų. Susirgę, patyrę traumą ar kenčiantys nuo danties skausmo nedelsiant profesionaliai gydomi šalia esančiame medicinos punkte. Ir visa tai nemokamai! Be to, kiekvieną mėnesį Karo akademijos kariūnams mokama 140–250 Eur stipendija.

Siekiant suteikti kuo daugiau naujausių žinių, kiekvieną semestrą jiems dėstyti kviečiami pasaulyje ir Lietuvoje žinomi dėstytojai ekspertai. Apie 30 proc. kariūnų dalyvauja „Erasmus+“ ir kitose tarptautinėse mainų programose. Geriausiems suteikiama galimybė vieną semestrą studijuoti Austrijos, Čekijos, JAV, Lenkijos, Sakartvelo, Prancūzijos ir kitų šalių karo akademijose ir gynybos universitetuose, vyksti į komandiruotes užsienyje ir jų metu patiekti susipažinti su šių šalių karių rengimo sistemomis.

2019 M. VYKS
PRIĖMIMAS Į ŠIAS
LIETUVOS KARO
AKADEMIJOS
STUDIJŲ
PROGRAMAS:

GYNYBOS TECHNOLOGIJŲ VADYBA

NACIONALINIS SAUGUMAS IR GYNYBA

TARPTAUTINIAI SANTYKIAI

STUDIJUOK!

ORLAVIŲ PILOTAVIMAS

SKRYDŽIŲ VALDYMAS

AVIACIJOS MECHANIKOS INŽINERIJA

JŪRŲ LAIVAVEDYBA

LAIVŲ ENERGETINIŲ ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMAS

Asmenys, priimti studijuoti į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją pagal Gynybos technologijų vadybos programą, pareiškę norą įgyti krašto apsaugos sistemai reikalingą specialybę, gali būti siunčiami studijuoti į kitas Lietuvos aukštąsias mokyklas pagal šias programas:

KAIP ĮSTOTI Į KARO AKADEMIJĄ?

Lietuvos Respublikos piliečiai, įgiję vidurinį išsilavinimą, nuo 18 iki 28 metų:

1. išlaiko profesinio tinkamumo testą (registracija tel. (8 5) 212 7092);
2. pasitikrina sveikatą Karinėje medicinos ekspertizės komisijoje;
3. išlaiko privalomus valstybinius brandos egzaminus:
 - 3.1. lietuvių kalbos ir literatūros, jei vidurinį išsilavinimą įgijo 2015 m. ar vėliau;
 - 3.2. matematikos, jei vidurinį išsilavinimą įgijo 2016 m. ar vėliau;
 - 3.3. užsienio kalbos (anglų, vokiečių arba prancūzų), jei vidurinį išsilavinimą įgijo 2015 m. ar vėliau;
4. pateikia prašymą studijuoti LKA (www.lamabpo.lt);
5. pasiekia 3,6 minimalų konkursinį balą;
6. atvyksta, jei yra kviečiami, atsižvelgus į pasiektą konkursinio balo dydį ir programos pasirinkimo prioritetus, į Priėmimo komisijos posėdį LKA;
7. pasirašo mokymosi sutartį.

SVARBU!

Studijos prasideda iš karto pasirašius sutartį.

KAIP SKAIČIUOJAMAS MINIMALUS KONKURSINIS BALAS?

Stojantiems studijuoti pagal Gynybos technologijų vadybos programą:

40 % matematikos brandos egzaminas	+	20 % istorijos arba informacinių technologijų, arba geografijos brandos egzaminas arba šių dalykų metinis pažymys	+	20 % bet kurio dalyko, nesutampant su pirmais dviem, brandos egzaminas arba metinis pažymys	+	20 % lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminas	+	Papildomi balai*
------------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	------------------

Stojantiems studijuoti pagal Tarptautinių santykių arba Nacionalinio saugumo ir gynybos studijų programas:

40 % istorijos brandos egzaminas	+	20 % matematikos arba informacinių technologijų, arba geografijos brandos egzaminas arba šių dalykų metinis pažymys	+	20 % bet kurios dalyko, nesutampant su pirmais dviem, brandos egzaminas arba metinis pažymys	+	20 % lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminas	+	Papildomi balai*
----------------------------------	---	---	---	--	---	---	---	------------------

* Papildomi balai pridedami:

- ➔ tarptautinių olimpiadų ir konkursų laimėtojams: I vieta – 2,5 balo, II vieta – 1,5 balo, III vieta – 1 balas;
- ➔ šalies olimpiadų ir konkursų laimėtojams: I vieta – 1,5 balo, II vieta – 1 balas, III vieta – 0,5 balo;
- ➔ baigusiems bazinius karinius mokymus ar privalomąją karo tarnybą – 0,5 balo;
- ➔ stojantiems, kurių pirmojo arba antrojo konkursinio dalyko brandos darbo įvertinimas yra ne žemesnis nei 9, – 0,25 balo;
- ➔ dalyvavusiems tarptautinėje arba nacionalinėje jaunimo savanoriškoje veikloje, kuri buvo ne trumpesnė negu 3 mėnesiai, – 0,25 balo;
- ➔ šauliams, pateikusiems šaulio pažymėjimą, – 0,3 balo;
- ➔ Krašto apsaugos savanorių pajėgų kariams savanoriams – 0,3 balo;
- ➔ asmenims, baigusiems kūno kultūros modulį „Krašto gynyba“, – 0,1 balo.

Domina studijos Karo akademijoje? Kviečiame registruotis atlikti profesinio tinkamumo testą tel. +370 5 212 7092.

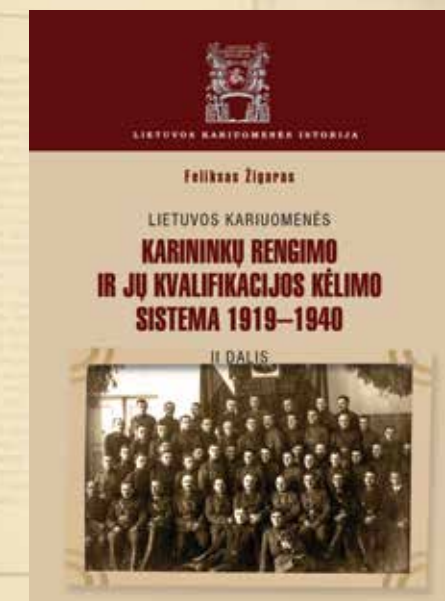
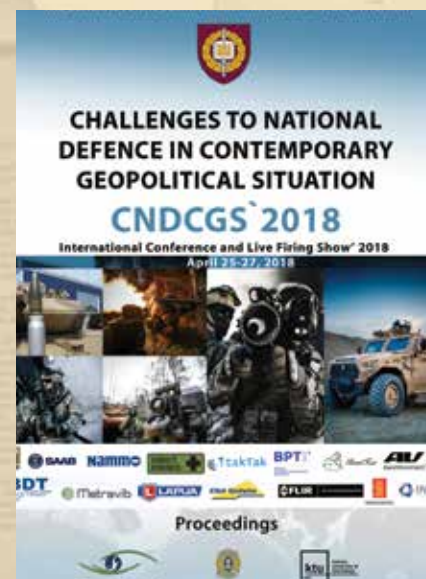
Norite iš arčiau susipažinti su Akademijos gyvenimu? Atvykite į atvirų durų dieną 2019 m. balandžio 5-ąją.

Turite klausimų apie studijas? Kreipkitės į Priėmimo komisiją tel. +370 5 210 3597, el. p. priemimo.komisija@mil.lt.

DAUGIAU INFORMACIJOS:

www.lka.lt;
www.facebook.com/KaroAkademija/

facebook

NAUJAUSI LEIDINIAI

